

309/89 ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 5.

జనవరి 1918 నం. 1 నవంబరు నెల 1 వ తేది శుక్రవారము

నెం. 176

భాగము. 3

కాశీయాక్తివాడు సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ త్రయోదశి ౧౩.

సంచిక ౧౭౭

సిద్ధాద్రి సంవత్సరాది సంచిక

ఈ సంచికలో రాజకీయ సారస్వత సాంఘిక సాంస్కృతిక విషయములు వీలగునెడల వేలువేలు బాగములుగ ప్రచురించుటకు ప్రయత్నింపబడుచున్నది. ఆంధ్రులకు సంబంధించిన విషయములకు ప్రముఖత యియ్యబడును. కాబట్టి యుపవిలేఖక సహకారములు యథాప్రకారము తమ వ్యాసములను దీనినెంబరు నెలలోపల పంపివైవేర్కొనబడిన విషయ వివరమునకును, సంచికయొక్క సకాల ప్రకటన మునకును సాయపడఁ బ్రార్థితులు.

సంపాదకుడు.

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(విజ్ఞాన) ఆటో దిల్ బహార్. (విజ్ఞాన) కాబడినది.

ఇప్పుటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞ మగు సువాసనగలది. ఆటోహాగాని, సారాయుగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధమైనదిగానీ కేవల పుష్పసారము.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్న సీసా (అర డాం)	సీసా 1-౩ రు 0.9-0
మధ్యరకము సీసా 1-౧ డాం	" " 0.12-0
పేద సీసా 2 " "	" " 1.4-0
పెద్ద సీసా 4 " లోక 1/2 డాం	" " 2.0-0

వి. వి. ఖర్చులు రు 0.4-0 ప్రత్యేకము

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిజాతులను దొరకును, దీని ఆసక్తి మగు నకలం సెంటు కలవు. కావున, తాము కొనుగట్టును సీసాపై ను, కాదునైనను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరికిలింపుడు ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క గుణములను పరికిలింపుడు గోరువారి దిగువవారికి ప్రాసినవో ఆటోదిల్ బహార్ గల సువాసనకాదు ఉచితముగ పంపుదురు.

సోదరులకు: ఆంగ్లో-యూరప్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ నెం. 155, బాన్స్ వాసునీటి పిల్లి, బాంబాయి.

మృతాను రోజుకు: మృతాను తులనోత్తరమున, వైశాల్యాచార్యులు, మృతాను.

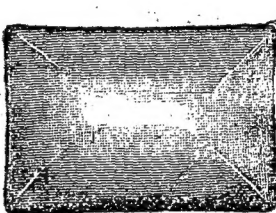
రంగుల చిత్ర పటము
 చిత్ర 1-౩ 0.1-0 12 ప్రతులకు 0.9-0.
 ఎ. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.
 ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,
 పోస్టు బాక్సు 212 వడరాను.

ఆంధ్రోద్యమము.
 మొదటి యొ దాంధ్ర మహాజనసభలయందలి సభ్యుల సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువస్వామి ముఖ్య, వారి శిల్పపటములు, సభా తీర్మానములగుట.
 కల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీ కేట.
 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కార్యాలయము, 7, తంబి శెట్టిపిల్లి, మదరాసు.

ఆశ్చర్యములో నాశ్చర్యము.

వివోదమైన గాలి తలగడలు.

వీటియందుండు కొళాయియొక్క మరచిలను తీసివేసి కావలసినవలె గాలిని నింపుకొని మరను మునుపటివలె చిగిం

చిన యెడల మిక్కిలి సౌఖ్య కరమైన తలదొంగడును. ఆ క్కరలేనప్పుడు మరనుతీసిన గాలియంతయు పోయినట్లే జేబులో గాలి పోడియందు గాలి యుండుకొనవచ్చును. ఇది శిరోబాధ గలవారికిని, ప్రయాణికులకును తదితర 1౩ ప్రామాణ్యమునకును మిగుల ప్రయోజనకరమైనది. ఒక సారి ౧౦ సౌఖ్యమును పొందును తలదొంగడు 1-౩ ఆణాలు 0.8-0, తపాలఖర్చు ప్రత్యేకము.

(536) చిరునామా: ధనలక్ష్మి కంపెనీ, నెం. 6, వెంకటేశమేష్ట్రపిల్లి, సామలూరుపేట, మద్రాస్.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకానుయూహర కస్తూరిమాత్రుల నిర్మలమైనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నది.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సింగా, చిలియన్స్, గోవా, ఫీజీ, విలెండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు చూడ నీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

సునాభాగము "విశేషము లోకానుయూహర" కస్తూరి మాత్రమే సీసా మియింటు నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవారము, అజీర్ణము, పార్శ్వవారము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, అసాధ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు సజీవ లోగములును, ఈ సిద్ధాంత మత సేవనచే వాత్సర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

కైద్యశాలలో సజీవవిధము లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మూలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయుచుండురు.

విజ్ఞప్తమైన యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసానుండును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను

అనుపానపత్రము, ప్రతిసీసాలో గూడి యుండును. 280 మాత్రమున సీసా కేటా ౧౧, మాత్రమే.

6 సీసాల లోకసారి లెప్పింజి కొనిన	రూ 1-8-0
12. సీసా లోకసారి కొనిన	2-12-0
28. సీసా లోకసారి కొనిన	5-0-0

సమస్త లోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేదము సిద్ధాంతములు దొరుకును.

విలాసము: శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

పశ్చిమరంగమున నమరవిధానము విఫల మగుటవలననే
 లూడెడ్డిపును తొలగించిరని ఇదివరకు తెలుపబడినది. కాని
 ఇపు డింకొకవార్త తెలిసినది. నూతనముగ నేర్పరుచుడిన దొర
 తనమును తొలగించి కేమియు పైనిక ప్రభుత్వము నేర్పరుపన
 తడు యత్నించెను గాని అది సాగలేదు. కాని నతడు రాజీనా
 మానిచ్చెను. దీనివలన ముందు జర్మను దొరతనము దుర్బలమగు
 ట కనకాశేము కలదని స్పష్టమగుచున్నది.

రెండవ శతకము (పెన్సియన్లు విల్లునుగారికి చేరినది. దాని వలన కలగు మార్పునుచూడలేదు. ఇకముందు విశ్రమించి వారు తాత్కాలికవిరామపు పరమలను తెలుపుటయే జరుగ గలదు.

జర్మనీల శిష్టసభ.

అధికారమునందు మార్పులేకుండుట.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— జర్మనీల శిష్ట సభయొక్క అధికారమునందు మార్పులేకగినదని యు.కొ.నూట కాభ్యంతరములు లేవని కామన్సులకు యొకరు ప్రతినిధులు రాజ్య సభలు ప్రభువు సమాధానము చెప్పియుండెను. జర్మనీ రాజ్యభార్య దర్శనము కేయజరు చక్రవర్తియే నియమించెను. వారిని తొల గించు అధికారమును బహుళ అతనియందే యుండవలెను. కావున జర్మనీలయందనిర్వహణసభ మిశ్రమందలి యందనిర్వహణ సభలతో తుల్యమైనది కాదని చెప్పవలసి యుండును.

జనరలు గ్రోలెనరు.

ఆమెయందొక అక్టోబరు 29:— లండను దాదాపు స్థాన మున గ్రోలెనరు నియమింపబడెను.

ఆస్ట్రీయా.

కొంటు ఆండర్సే.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— లాన్సింగుగారు ప్రత్యేక ముగ (పెన్సియన్లు విల్లునుగారికి మాటలాడెదలెనని కొంటు ఆండర్సేగారు లాన్సింగుగారికి ప్రత్యేకముగ తంతివార్త నం పిరి. కొంటుఆండర్సేగారు ప్రత్యేకముగ ఇటలీవారిలో రాయ బారములు జరుపగోరుచున్నారని తెలిపినది.

ఆస్ట్రీయా లొంగిపోవుట.

విల్లును మాట్రించిన సారాంశముల సంగీకరించుట.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— (సాయం ౩-5-7) ఆస్ట్రీ యామంత్రి ఆమెరికా విదేశ కాంగ్రెసుకు లాన్సింగుగారు తెలిపిన యంశములను ఆస్ట్రీయాహంగరీ పాలకులు మిత్రమం దరికి తెలియజేసినట్లు విడుదలనగరమునండి వచ్చిన వార్త యొక్కటి నడుపుచున్నది. ఇందుకు మిత్రమందలి యొప్పుకొని ఆమెరికాలో జరుగు వ్యవహారములకు లోడ్వడుదురు గాకని వ్యారండు కోరిరి. ఆస్ట్రీయామంత్రి కొంటు ఆండర్సేగారు అక్టోబరు 29-న తేదీని లాన్సింగుగారికి తంతివార్తను పంపించి విల్లును మహాశయము ప్రకటించిన యంశములను ఆస్ట్రీయా హంగరీగారినిర్వహణ సభలకు తెలిపినది.

వారిట్లు తెలియజేసెను:— ముందు యాద్యములు జరుగ కుండ కట్టుదిట్టములను చేయుటకును జాతులందు సోదరభావ ము నెలకొల్పటకును మేమిదిగరకే ఆస్ట్రీయాహంగరీలోని వివి ధజాతులు తమయిష్టానుసారముగ తమ భావిదేశము నిర్ణయించుకొనుటకు ప్రయత్నములను జేసితిమి. ప్రభుత్వపు చక్రవర్తి రాజ్యాభిషిక్తులై నప్పటినుండియువారు కొంతకై నిష్కల్మష భావముతో యత్నించుచున్నారు. ఆస్ట్రీయాహంగరీరాజ్యము కొంతని కోరుచున్నది. వెంటనే యాద్యము విరమింప వలయు నని వారు కోరిరి. మానవజాతి పక్షమునను ఆస్ట్రీయాహంగరీ ప్రజల పక్షమునను రాయబారములు ప్రారంభమను గాక.

హంగరీమంత్రి.

తేలు అక్టోబరు 31:— కొంటు హెడిక్ గారు హంగరీకి మంత్రిగ నియమితులైరి.

కేయిజరు చక్రవర్తి.

అతని ప్రకటనము.

ఆంధ్రరాష్ట్రము అక్టోబరు ౩౦:— బెల్లెను నుండి వచ్చిన తంతివార్తవలన క్రింది సంగతులు తెలియచున్నవి:— రిచిస్ట్రా గు సభయందలి కొంతమంది సభ్యులకు చక్రవర్తి యిట్లు చెప్పె ను. నేను రాజ్యాధికారమును హించుటకై నిశ్చయించుకొని నట్లు ప్రజలు తలచుకూడదు. జర్మను ప్రజలభాధమునకై నేను రాజ్యత్యాగము చేయవలసిన సమయ మాసన్న మైనందున నేను నిశ్చయించితిని రాజ్యమును త్యజించెదను. కాని అట్టి తరుణ మింకను వచ్చియుండలేదు. రాజ్యత్యాగము జేయవలసి యుం డినందున యువరాజు నెదం కుమారునకు పట్టు కట్టెదలని నలుగు సహోదరులనున్నారు. దాగ్గులయలోపాడెన సభయొంటి రావుత్రయకు యు క్తవలయును పట్టుబడవలసి రాజ్యపాలనను జరుగును.

ఆస్ట్రీయామంత్రిలు.

ఆమెయందొక అక్టోబరు 31:— ప్రధానమంత్రి కొంటు ఆండర్సేగారికి కొంటుకరోలిగారికి ఆనుమల్లము కురుసిన ది కొంతకాలమువరకును వారిద్దరు కలసి విదేశవిషయము లను పక్కరించెదరు. పిమ్మట కొంటుకరోలిగా రాక్కులే విదేశమంత్రిగా నుండునని బుడాపెట్టునండి తెనుజయింబంగు పత్రికకు తంతివార్త వచ్చినది.

మహాత్ములు.

మాతృకు ప్రోత్సాహము.

స్టానుహము, అక్టోబరు ౩౦:— నవంబరు 10న తేదీని బిష్ట వము జరిగిందిగాన ఆవాసు పర్యవేది జరుపవలెను. మాతృభూ లను బహ్మయాలకు పూర్తిగా పరిమార్చవలె నని బోల్షివిజ్ వాయవసు గిడోపిపు తీవ్రముగా నుడివెను. పెట్రోగ్రాదులో ప్రజ లా:దోశము సుండుచున్నారని తంతివార్త వచ్చినది.

టర్కీ.

కనిస్టాంటిన్ నోపిలును కాపాడుట.

పారిసు, అక్టోబరు 28:— మాతృభూమకు తురుష్క సేన బులేవర్త చేరియున్నది. వారు కనిస్టాంటిన్ నోపిలును కాపాడుటకు చట్టాను రెండవంత్రిగా నేర్పరుచు కొందురు.

తురుష్కుల సంధియత్నము.

పత్రికల విశ్వాసము.

ఆంధ్రరాష్ట్రము, అక్టోబరు ౩౦:— మిత్రమందలి వారితో తురుష్కులిపును సంధిప్రయత్నములను చేయుచున్నట్లు తురుష్కు-పత్రికలు విశ్వసించుచున్నవి. సేనలను విరమించు కార్య మును తనిఖీచేయుటకై సేనలనుదింపు విమిత్రము నాకాదశము దార్జినట్లు జలపంధిలోనికి వచ్చుటకు దానిని తెరవవలసినదని తురుష్కుప్రజలు తలంచుచున్నారు.

కనిస్టాంటిన్ నోపిలు బ్రిటిషుపారిస్వాధీనము.

కానుండుట.

లండను, అక్టోబరు 31:— ఆస్ట్రీయంగులందును తమరై నిరుపకమునులకు పరిత్యజించుటకును ఖైదీలుగావట్టుకొ నబడిన బ్రిటిషువానందాన్ని వదలుటకును తురుష్కు లంగీకరిం చిరని తెలియుచున్నది. దాదైత్యానుగమునుగుటనుగూర్చియు బ్రిటిషు నాకాదశము కనిస్టాంటిన్ నోపిలులో ప్రవేశించుటకు గూర్చియువార్త లలిక్రమమున తెలియవలవు.

టర్కీ-వారిలో తాత్కాలికసంధి జరుగుట.

30-న తేదీ రాత్రి తురుష్కులకును బ్రిటిషువారికిని తాత్కాలికసంధి జరిగినది. 31-న తేదీ మధ్యాహ్నము మది ఆచరణ లోనికి వచ్చినది. మనకుల సన్నిధి నిపుడు పూర్తిగా తెలుగ పీటలేదు. రాక్కునుగుండా సేనలు నల్లసమాద్రము నకు నిరన్వితముగ వెళ్లుటకు తురుష్కు లంగీకరించిరి. కైదీలను వదలుటకును దాదైత్యాన్ని కోటలను బాస్సురునును బ్రిటిషువారా క్రమించుటకును గూడ తురుష్కు లంగీకరించి రని పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ౪5 బార్ల కేవుగాను నుడివెరి.

జాల్మను.

బాల్కనురంగము.

మాంటీన్ గ్రోవ విముక్తి.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— సర్వీయా యుత్తరభాగము నందు సర్వీయావారు దాదాబునదికి 40 మైళ్లదూరములో నుండిరి. మరియొక సేన బోసినియా సరిహద్దు సమీపమునందు న్నుది. మాంటీన్ గ్రోయందలి సగముదేశమునకు శత్రుదాస్యము నుండి విముక్తి కలిగినది.

జకోస్లావకు రాష్ట్రము.

కోవెను హేగను, అక్టోబరు ౩౦:— ప్రేగులో జకోస్లా వకు రాష్ట్ర మేర్పరుపబడినది. అచట వారి జాతీయసంఘ మేర్పడినది. అచట వైనికపరిపాలనము పూర్తిగా నెగడినది.

మాంటీన్ గ్రోవిప్లవము.

ఆమెయందొక అక్టోబరు ౩౦:— మాంటీన్ గ్రోలో ప్రజ లనుగు విప్లవము కలిగినది. విప్లవకారులు స్కూటర్ నాక్ మించిరి. ఆస్ట్రీయావారు క్రమముగ వదలిపోవుచున్నారు. దక్షి ణమునందు ఇటలీవారు శత్రువులను మూటకేసవంకకు తరము చున్నారు. కాన నాల విషయములు కలంగవలె నున్నట్లే సుండి తంతివార్త వచ్చినది.

సెర్వీయాసేన.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— సెర్వీయా అగ్నిక సేన సెమెండెరియాకు తూర్పున దాదాబునదిని చేరి పాజర్వేట్టు నాక్రమించెను. శత్రువులు పలాయిస మగుచున్నారు. మేము మిలితోవకు - బోహోలా - పలంకానుచేరిమి. బెల్గ్రేడుకు 45 మైళ్ళలో నున్న మని పరానువారు తెలిపిరి.

హాలండు.

రైలువే రాధారీ.

లండను, అక్టోబరు ౩౦:— దచ్చినారి లింబర్గునందు బర్మనులు రైలువేరాధారిని మానివేసిరి.

స్థానికవార్తలు.

హైకోర్టు:— నవంబరు 4-న తేదీ సోమవారమునాటి నుండి న్యాయమూర్తి సి. వి. కుమారస్వామి కాన్సులవారు క్రిమినలు కేసులను విచారించుటకు ప్రారంభించెదరు.

దీపావళి:— వరదాముత్రియప్పవీధిలోనున్న కణ్ణెక్ శ్రేష్టిభర్తగ్రంథాలయమువారు శేపునాయంకాలము ఆరు గంటలకు దీపావళి మహోత్సవమును జరుపుదురు. రావుబహ దరు కలవల కణ్ణెక్ శ్రేష్టిగారు సభాధిపత్యము వహించెదరు.

న్యాయవాది పరీక్షలు:— న్యాయవాది పరీక్ష లకు వచ్చినవారు హైకోర్టు ఆఫీసులైనది దేవుట్టి శివప్రసాద్ గుగారిని కలిసికొనినయెడల వారు దరఖాస్తుదారుల ప్రవేశ మునకు కాలసిన సర్టిఫికేట్లను ఇచ్చెదరు.

పౌరపాటు:— ఆంధ్రజాతీయ కలకాలవారి తరపున 30 వ తేదీ బుధవారమునాడు మాప్రతికయందు ముద్రింపబడిన విజ్ఞప్తియందు ఆర్. మదన గోపాలనాయుడు గారిచేరు పౌర పాటున ప్రకటించినందులకు చింతిలుచున్నాము.

సైనికు డొకడు కుర్రారియైపోవుట:— వై.ఎం. సి. ఏ. భవనమునందు కొంతకాలమునుండి బసచేయుచున్న బ్రతును అను సైనికు డొకడునలుగురు విద్యార్థులయొద్దకుండి. రూ.80లు వెలచేయు వస్తువులను ఎరువువుచుకొని ఈయధ్యక్షరాయయై పోయినాడు. అతనిచాడల కనుగొనబట్టుకొనుటకు నేడు ఎన్.ఎ నేను పోలీసువారు ఉత్తరువులు జారీచేసినారు.

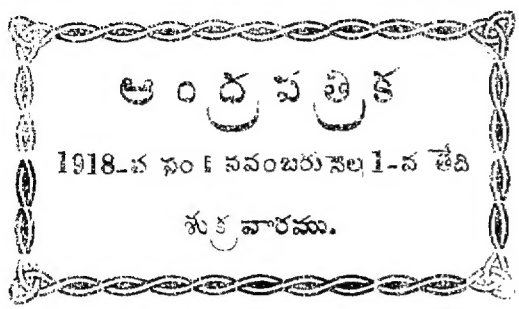
నిమ్మజాత్యుద్ధరణసంఘము:— వ్యాసరవాడి వద్ద నున్న సంఘమువారి పాఠశాలయందు 31-న తేదీ ఆదివారమునా డుదయము ఎనిమిది గంటలకు స్వామి బ్రహ్మసంద్య జంబునాథముగారు మధుపాననిషేధమును గురించి మాటలా డెదరు.

బేతాళలోకము:— ఇన్ స్ట్రుమెంజా నివారణార్థ మేర్పడిన నిధికి సహాయముగా వై. ఎమ్. సి. ఏ. వారి యాజ మాన్యముక్రింద వై. ఎమ్. సి. ఏ. సభాపంతులమున నిటీ ఎక్సెల్సియర్ క్లబ్బువారు శేపు కనివారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు రావుసాహెబ్ పి. సంబంధము మొదలియారు గారి బేతాళలోకమనెడి యజనసాటమును ప్రదర్శించెదరు.

నేతయంత్రాగారములు:— నిన్నటిదిన ముదయ ము అధికారుల యుత్తరువు ప్రకారము కూలీలందరు యంత్రా గారములలో పనిచేయుటకు వచ్చియుండిరి. కాని అధికారులు ఇద్దరు ముగ్గురు మనుష్యులమూత్రము లోపల ప్రవేశించుటకు వీలుపడిన యొక ద్వారమును తెరచియుండిరి. అరుగంటలు కాగానే ద్వారము మూయబడినది. నుమారు రెండువేలమంది కూలీలులోపల ప్రవేశించజాలక వెలుపలనే నిలువరలసిన వారైరి. సమయమునకు అచ్చటికి పోలీసుడిచ్చుట్టి కమిష. నరు రావు బహదరు భవానందం పిళ్లగారు కొంతమంది పోలీ సుసిబ్బందితో అచ్చటికి వచ్చియుండిరి. సర్ క్లమెంటుసిచ్చు నుగారు సయితమచ్చటనే యుండిరి. కూలీలుసిచ్చునుగారిని దర్శించి తమకందరికి లోనికి ప్రవేశ మిప్పించ ప్రార్థించిరి. సిచ్చునుగారు ప్రత్యేకము ఈవిషయమున తా కేమియు బోక్య మువుచ్చుకొననుమియు, ఇచ్చమెయెదల కూలీలు మధ్యాహ్నము వచ్చి సేలో ప్రవేశించవచ్చుననిరి. కూలీలీయు మూట లాడక గృహములకరిగి మధ్యాహ్నము పనిలో ప్రవేశించిరి.

ప్రకటన.

శ్రీ పు దీపావళి యగుటచే మా కృత్రిక నేలు వడడు. సంపాదకుడు.

దీపావళి.

మనకు జ్ఞానమువచ్చినది మొదలీ కండుగను కృతివత్సరమును భారతీయులందరును మన ఆంధ్రులందరును ప్రతినగరమునను పట్టణమునను గ్రామమునను పుట్టెయందును గూడ జరుపుచుండుట చూచుచున్నారము. ఈ కండుగ పర్వభారతసామాన్యమని నిశ్చయముగ తెలుపవచ్చును. ఇది యొక్క ఆంధ్రులదే గాదు. ఒక మహారాష్ట్రులదే గాదు. మరి మారాఠ్రిలదే గాదు. అసేతుహిమాచల పర్వతమును భరతఖండమున నివసించు నన్ని జాతులవారును, ఆంధ్రప్రదేశ్, కర్నాట, మరాఠ్, మళయాళి, వంగ, ఘూర్ఖర్, పాంచాలాదులందరును, గర్భదర్శిడు మొదలు ఘనభూమిపాలుని వరకును, పసికూన మొదలు పండబారిన ముసలి ముద్దవరకును యథావిధానముగ, యత్యైశ్వర్యముగ, దేశాచారానుగుణ్యముగ నీ పండుగను జరుపుచున్నారు. మారాఠ్రిలు, మహారాష్ట్రీలు, వంగీయులు, మన ఆంధ్రప్రదేశ్కుంపులు గూడ నిపుడు ఈ పండుగకు లక్ష్యదేవతారాధనమును కావించుచున్నారు. బొంబాయి మున్నగు నగరములందా యత్సవమును చూచియే తీరవలెను. ప్రతి గొప్పవర్తకుని యింటను లక్ష్య తాండవమాడుచుండును. దీపావళినాటికి చాలన్ని బాకీలను ఖండితముగ వసూలుచేసి తమకుగల ధనమునంతను తమ మందిరమున నొకశుభ్రస్థానమున, రంగవల్లలంకృతమనోహర స్థలమున సమకూర్చి పూజకోసాచారంబులం గావించి పూజించెదరు. వారికి వ్యాపారవత్సరము ఆశ్విజ బహుళ అనువసంతో ముగియుచున్నది. కృత్రిక శుక్ల పాడ్యమితో నూతన వ్యాపారవత్సరము ప్రారంభమగుచున్నది. కొత్తలెక్కల పుస్తకము లా నాడు ప్రారంభింపబడుచున్నవి. మరియొక విధము నూతన వస్త్ర ధారణము దేశమునం దంతటను కల దనియే చెప్పవచ్చును. కాని ద్రవిడదేశము మున్నగు దాక్షిణాత్య దేశములందు చాల వట్టదలతో జరుగబడుచున్నది. నాగరక శిఖామణుల మనుకొను వారు ప్రాచీనాచారములన్నియు మూఢాచారములని పరిత్యజింతురు గాన వారీయాచారమును గూడ పరిత్యజించినను సాధారణముగ ప్రజలందరును దీని ననుసరించుచునే యున్నారు. ఆంగ్లభాషయందు పట్ట పరీక్షాది యన్నత పరీక్షల నిచ్చినవారిలో పెక్కుండు గూడ నీ యాచారము నింకను పరిత్యజించుట లేదు. ఇదివరకు ఆంగ్ల విద్యాపారంగతు లందరును నవీనాచార పరాధులునియు పూర్వాచార నిరసకు లనియు సర్వసామాన్యముగ తలపబడు చుండెను గాని అది యధార్థము గాదని మనమిప్పుడు గ్రహింపగలుగుచున్నాము. ఆంగ్ల విద్యాపారంగతులలో నెందరో పూర్వాచారపరాయణులును తదితరులలో నెందరో పూర్వాచార నిరసకులు నిపుడు కనం

బడుచున్నారు. ఇంకొన్ని మృష్టాన్నభోజనము, అభ్యంజనము, పితృదేవతారాధనము, దీపారాధనము, దీపికావిద్యము, బాణసంచును కాల్పుట, మున్నగునవి. ఈ దీపికారాధనము విద్యోదములలో చేసినదైనను దీనికిగూడ మతసంబంధము లేకపోలేదు. దీపారాధన చేయువారు శుచిగను స్నాతులై భారతవస్త్రముల ధరించి గృహదేవతాసాన్నిధ్యమున ప్రథమమున దీపారాధన మొనరించిపిమ్మట వారిని ఇతరస్థలములం దమర్చుచుండురు. అది విద్యోదముగ మారి బహురూపముల చాల్చినది. రంగురంగుల జపాను లాంటిరుల దీపములు, బొప్పాయిచెట్లు మున్నగువానిని విధిగొన్నచుల కడి నాటివానిపై మట్టిపమిదలలో దీపములు, తోరణములుగ దీపములు, పరుసవనలగా దీపములును గూడ విత్తానుసారము నై భివ భుజునట్లు మనము చూచుచున్నాము. బాణసంచావిద్యోదము నెరుంగనివా రుండరు. ఇది చిరుతలను యెవకుల నధికముగ పాకర్షించునదిగా నున్నది. తల్లుల చంకలలోనుండి ఫిరంగి బూకాయల అగాదుల కడలి బారుమని ఏప్పు పసిపిల్లలు, పెద్దవాండు కాల్పుచుండ చూచి యానందించు ముద్దుల బిడ్డలు, సాహసముతో తామే కాల్పు ధైర్య శాలురగు బాలురు, విద్యోదమునకై తారాచువ్వలు మున్నగు వారిని కాల్పు తరుణవయస్కులు పోటా పోటీలు పడి పెలక్కాయలను గారకాయలను కట్టి పోట్లాటకు గడంగి కాయల వేట్లాట, ముగిసిన కర్తల కొట్లాటకు గడంగు గడకాయలు పలుపురుచు గలరు. ఫలితములు గూడ తరుచు సుఖదుఃఖ మితిములుగనే కనంబడుచున్నవి. ఒడలు కాలినవారు తలలు పగిలినవారు తుంటరుల విద్యోదమునకు తమ యిండ్లంబుకొని సర్వమును వరకుచామార్చణము కాగ కట్టుకుడ్డలతో నతికష్టముమీద ప్రాణములు తీర్చించుకొని వీధిలోనికి రాగ నచట కాల్పుబడు చువ్వలు రివ్వన వైకి రాగ కెవ్వన కేలిడినందు గొంతుల దూరి ఆక్రందనము నల్పు నిరకురాధులను గూడ మనము చూచుచుండుము. ఈ బాణసంచుక్రంద బహుళధనము భస్మమగుచున్న దని చింతించు నాధికజాత్రువేత్త లెందరో గలరు. ముచిరొ, చెడ్డయో, లాభయో నష్టయో, మహాభయో నాగరకతయో, తెలియదు గాని ఈ ఆచార మనూచానముగ వచ్చు చుండుట నిశ్చయము. ఇంకొకటి ముఖ్యముగా చెప్పదగినది గలదు. ధనికులకు ధనపూజ, బాలురకు బాణసంచు, పెద్దలకు పితృసేవ, దేవతాస్మరణములకు దీపికారాధనము, పరితలకు నూతనవస్త్రధారణము వలెనే పాదుకులకును పాశ్చాత్యనాగరకతా ప్రభుత్వలకును మధుపానాభరతి గూడ నీ పండుగలయొదధికముగ గోచరించుచున్నది. మద్యపానమున మైమరచి కోళ్ల పండ్లములు మున్నగు ద్యౌత్యకీడల యందు లాలసుక్రిచారధనమును గోల్పోవువారధిక సంఖ్యాకులు కలరు. వీసంతను పరికించిన అది యందు ప్రధానకారణముగనుండెను నుత్తమాంతమను నగ్నికణమును మాధ్యాచరణమను నిగురుగ మ్మినదనియు కాలక్రమమున ప్రజలు సదస్థులను విధిజంకబాలక పోవుటయే గాక అసత్తునకు ప్రాశస్త్యమును సత్తున కప్రాశస్త్యము నొసంగి రసయు గూడ తలంపబడినది నిచ్చుచున్నది. ఏకారణమున నైన భూతత్వప్రేమి గావించుట మన పూర్వుల ప్రధానాభిమతి మని చారన్న బాసమున కొసంగిన ఆధికమునుబట్టి మనము సులభముగా గ్రహింపవచ్చును. నూనపులకే గాక కాకులకు చిమలకు కుక్కలకు వేయేలసర్వజనరాసులకును గృహమేధ యథాశక్తి నాహార విడవలెనని వారి సంకల్పము.

సాధారణముగ వెరుక దీపావళిలో వర్ష కాలము పూర్తిగానంతరించుట కలదని తోచెడిని. దానితో పాటు నేక్ష్యగాండ్రకు పోలము పనులును ముగియట కలిగియుండును. వర్ష ములధికముగ కురియుటవలన ఇముకనలన నీరు నిలుచుటవలన కలిగిన దుర్వాయువు లడంగుట కీ బాణసంచును కాల్పు పద్ధతియు క్రిముల నడంచుటకు దీపాత్సవమును ఏర్పరుకబడెనని కొందరు తెలిపెదరు. ఇది వ్యావహారికముగ కారణము. పౌరాణిక గాధ బలయొకరీతి నున్నది. ఆ పౌరాణిక కారణము ఏరపూజయోధ సన్మానములవై సాధారణమయియున్నది. ప్రస్తుతము తెలుజరుపలెనపుడు దేశకంటకుడగు నరకాసురుడు జగత్తునకు మహామకారము గావించి, ధర్మపరత్వ జాగ్రమును ధరణీభార నివారణార్థమును యదుకులమున శ్రీకృష్ణపరమాత్మయై యవతరించిన సర్వేశ్వరుడు నరకదానవుని సహించి నిజనగరంబున కేతెంచిన సం దర్శము న మార్గమధ్యంబున నున్న వారందరును తమ పట్టణంబుల నలంకరించి తాము పండుగ గావించి మృష్టాన్నంబు లారగించి నూతనవస్త్రంబులధరించి దీపాలంకారంబుగావించి బాణసంచా విద్యోదంబులతో సత్యభామాద్వితీయుడగు నా దేవదేవుడకి నీ రాజనంబు లొసంగి రనియు తదాదిగ నా పవిత్రదినమును స్మరించుటకు భరతి ఖండవాసులందరును గూడ నీ మహాత్మ్యమును జరుపుచున్నారనియు మనము వినుచున్నాము. ఇట్టి సందర్భమున సతీమత్త్వము విద్యావతీయు భర్తృసేవావరంతోత్తము అత్రుశత్రు విద్యాప్రపీణయునగు సత్రాజిత్తనూజనుగూర్చి గూడ నిండుక ప్రాయశః విరమింప జాలము. ఏరపుత్రియు ఏరవత్రియు ఏరకయు ఏరవిఖ్యాతయునగు నాపు రంధ్రధీలికము దుగ్ధాతు డగు నాకగడుడు సకల సద్యశోపేతుడగు నిజసాధు వక్రమముగ నిందించుటను విని నహింపక భర్త యనుమతిని వానితో కొంతతడవుపోరి వానిని మూర్ఛితుం చేసెను. వాడు రెండవసారిరణమున కాముతుడై నప్పుడు శ్రీకృష్ణ పరమాత్మవలన వానికి మరణము కలిగినవాడు పుణ్యగతిని బడయుగలుగు నను నుదార భావమున నాయును సారథ్య మొనరింప నంగీకరించి దుష్టదానవసంహారంబున తన సాధునకు బాసట యయ్యెను గాన నకాకీక ప్రజ్ఞానవతి యగు నానుదతీమణిని గౌరవించుటకు గూడ నాయుత్సవము జరుపబడి ననుట సందర్భబిరహితము కాజాలదు. శ్రీ కృష్ణదేవుని శౌర్యాతిశయము జగద్విదితముగాని సత్యభామావధూటి నరకదానవుని మూర్ఛితుం చేయుటయు మేటికగతునితో పోరు తననాధునకు బాసట యై సారథ్య మొనరించుటయు నసామాన్యములుచే నావీరవిఖ్యాతకు స్వాగతమొసంగుటయే ప్రధానసంకల్ప మని తలంచుచున్నాము. ఎఱువనేమి? ఏరపూజ, ఏరారాధనము ననునవియే ఈ పండుగకు మూలకారణములు. ఏరారాధనమునకు పండుగలం జరుపబడుట మన శకములోనివారి కి పరిచితవిషయము గాదు. ఈ యాచార మొకభరతఖండముననే గాక పాశ్చాత్య దేశములందు గూడ గలదు. ఇట్టి వేడుకలందు మృష్టాన్నభోజనమును, దీపవిద్యోదమును, బాణసంచును కాల్పుటయును పాశ్చాత్య దేశములందు మధుపానమును గూడ సామాన్యలక్షణములుగ నున్నవి. నూతనవస్త్రధారణమును గూడ వీనితో చేర్చదగును. ఈ కష్టతయే తొల్లింటి మనపూర్వులచే గూడ నవలంబింపబడినది గాని నైతికార్థిక దృష్టిచే పరికించిన ఏరపూజా మహోత్సవ ప్రాశస్త్యమున తెట్టికోతమును కలుగకుండ త్యజింపబడగిన ఆచారములు కొన్నిగలవు. వానిని త్యజిం

చిన మంత్రములు కలుగుననిగూడ మేము తలంచుచున్నాము. మొదటివి మధ్యపానమును ద్యౌతక్రియయును. ఈమధ్యపానములు ముఖ్యముగ రూపుమాటువలెను. అట్లు గాక పాశ్చాత్యవాగర్కతా ప్రోత్సాహమున మధ్యపానవ్యసనము పా మరజనుల నే గాక ఇదివర కట్టి వ్యసనమునకు దానులుగాని తరగతులవానిగూడ వశంవదులను చేసికొన గలుగుట కడుశోచనీయము. రెండవది బాణసంచా క్రిందను తమకైని సాటింపక ధనికుల ననుకరింపగోరి అమూల్యవసములకొరకు నధిక మగు ధనమును దుర్వ్యయ మొనరించుట. దీనివలన తాత్కాలికాభావసౌఖ్యభాంతి వారికి కలుగునమో గాని పదంపడి పారు సామాన్య కుటుంబావసరపదార్థములకు కూడ చాల కష్టపడుచుండుట లోకవిదితము. పరమేశ్వరానుగ్రహమున నీపండుగ వాశ్రయించిన దురాచారము లంతరించి సదాచారము లభివృద్ధి నొందునుగాక. వీరపూజ విరాధాధనతత్త్వ త్వ మాంధ్రులయందలి శయించును గాత! కాలకూటవిమానము భౌతి ప్రపంచము నంత నలముకొనుచున్న పాశ్చాత్య మహాసమరానల మచిరకాలముననే చల్లారును గాక! మహాదారభావభరితు లగు ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి మహాన్నతాశయములు మిత్రమండలివారందరి నాకర్షించి విశ్వమానవసౌఖ్యసంఘా యకములగుగాత! భరతఖండమును పలుముఖముల పీడించుచున్న మహామారి విషూచి విషజ్వర అనా వృష్టికాటక దారిద్ర్యాదిసర్వార్థిష్టంబులును రూపుమాసి జేతమున సౌఖ్యాగ్రోగ్యసంపదలు నెలకొను గాత! ఈ వత్సరమున దీపావళి మరియొక ముఖ్యకారణమున మంత సంతోషప్రదమైనది. పాశ్చాత్య మహాసమర మంతరించు సూచనలను తెలుపు తంతివార్త లిటీవల హెచ్చుగా పచ్చుచుండుట యొకటి. అంతకంటె సన్నిహితము సువృష్టి. వర్షము వర్ష మని ఎల్ల ప్రాణులు నాహాకార మొనరించుచుండ మహమ్మదీయ సాధరులును సనాతన ధర్మావలంబకులును సువృష్టికొరకు జేవతాప్రార్థనములను అభిషేకములను గావింపుచుండ నిన్నటినుండి కుంభవృష్టిగ వర్షము కురియుచు నెల్లవారికి నధికానందమును కలిగించుచున్నది గాన నిట్టివర్షముతో కూడ రేపురానున్న సరకచతుర్దశియు ఎల్లుండి జరుగనున్న దీపావళియు శుభప్రదము లగుగాత!

(౧)

పారిశ్రామికవిద్య

జేతపరిశ్రమలు వ్యాపించుటకు బూర్వము విద్యావ్యాపన సుత్యవసరమును దురభిప్రాయములు మనజేతమున నెల్లడలను వ్యాపించియున్నవి. ఈ మధ్య ప్రచురితమైన పారిశ్రామికసంఘసేవేదికము గూడ ఇట్టి అభిప్రాయమునే స్పష్టించుచున్నది. కాని, ఫిలిప్పైను దీపులోని పారిశ్రామికాశీక్షణమును గూర్చి "వెల్లు ఆఫ్ ఇండియా" పత్రిక వ్రాయు వాక్యము లీట్లున నెల్లరును గుర్తింపవలసి యున్నది. "పారిశ్రామికసంస్కరణమును విజ్ఞాన దృక్పథమునుండి గాక, సాంకేతికదృష్టితో తిలకించుచు, తదనుగుణముగ వర్తించు చుండుటచే, ఫిలిప్పైను ప్రభుత్వమువారి విషయమున గావించిన కార్యములు విజయవంతము లైనవి. అన్ని జేతములలోను ఈ విషయక మగు అభివృద్ధి యీ విధముగనే చేకూరినది. కాలక్రమమున విద్యావిహీను లగు కార్మికులు ధనవంతులై, ద్వావశ్యకతను గ్రహించిరి. వీరు తమ బిడ్డలను గౌరవశాలకుబంపి, విద్య గలపుడు, తమతమ వృత్తు

లను కూడ వారికి నేర్పుచు వచ్చిరి. క్రమముగ వీరు విద్యావంతులగు పనివాంఛు అగుట సుసాధ్యమైనది. కాని బారతదేశమున చేతిపనులకు బదులుకా శాలావిద్య యొసంగబడుచున్నది. బాలురు కష్టమునకొచ్చి పనిచేయు నలవాటును మరపుజెందు దనుక వారు కళాశాలయందే విద్యాభ్యాసము గావించుచుండును. అందు మూలమున వీరు కళాశాలను వదలిన పిమ్మట జీవనోపాధిని సంపాదించుకొనుటకు పడరాని పాల్లు పడవలసి వచ్చుచున్నది. గుహాస్తాలసంఖ్య అపరిమితముగ వృద్ధిజెంచుచున్నది. ఇందుమూలమున జేతపారిశ్రామికాభివృద్ధి, విద్యావిహీను లగు వారికి గూడ సాంకేతిక విద్య గలపుట త్యవసరమని యెల్లరకు లోక పోష. దీని భావ మేమి?

పెరంబూరునందలి బకింగుహాము, కర్ణాటక మిల్లులలో పనిచేయు కూలీల సంక్షోభము ఏదో యొక విధమున నంతము నొందిన దని సంతసించితిమి. ఎంత కష్టముగ నుండినను, మిల్లు అధికారులు నియమించిన 6 గంటలకే కూలీలు వచ్చి పనిచేయుట కంగీకరించి యుండిరి. నిన్నటిదినమున ఈ యేర్పాటుల పనులెంచి కూలీలు 6 గంటలకు పూర్వమే మిల్లు భవనములవద్దకు చేరియుండిరి. కాని, మిల్లు అధికారు లీ విషయము నింతటితో అంతము నొందింపలేదు. ముఖద్వారము మిగుల సన్నముగ నుండుటచే కూలీలందరు నొక్కువృడ్డిలోనికి బోవలెకలెనది. పరిగారి 6 గంటలైన పిమ్మట మిల్లు అధికారులు తలుపులను మూసివైచి, ఆ సమయమునకు వెనువల నున్న వారిని పనిలో జేర్చుకొనరైరి. ఇట్టి చర్యకు మిల్లు అధికారులు గడంగుటకు గతంబేమి? మిల్లుభవనద్వారము - సన్నముగ నుండుట వలన కూలీలు కష్టము లనుభవించవలసినదేనా? ఇది య్యోగ్యాయోమోయాహించుటకష్టపాధ్యము. పోలీసు డిప్యూటీ కమిషనరుగారు కూడ ఆస్థలమున నుండి యీ అన్వాయమును కన్నులార నీక్షించుచుండిరి. ఇట్టికల్లోల మితటితో నంతము నొందకున్నయెడల ఈ సమస్య యీ నగరక్షేమమునకు భంగకరముగ పరిణమించు నని భయమందుచున్నాము.

మితవాదసభ నేటిదినము సాయంకాలము 2-30 గంటలకు గౌ. సురేంద్రనాథ బెనర్జీగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశ మగు నని తెలియుచున్నది. ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షు లగు వాచాగారి యొక్కయు, అధ్యక్షు లగు బెనర్జీగారియొక్కయు, ఉపాధ్యక్షములు మా కార్యాలయము జేరినవి. వీనిని సోమవారమువాడు ప్రచురించుచు, వీనిని గూర్చి మా అభిప్రాయము వెలిపెదము.

బొంబయిలోని విరోపియనులందలి అధికారేతరుల ఎక్సెలిసి యరు నాటకశాలలో అక్టోబరు 29-వ తేదీన పరిచేసి రాజ్యాంగ సంస్కరణ విచేదికవియమై తమ యభిప్రాయములను తెలియజేసిరి. విరోపియను సంఘమువారి యాచనాస్వము క్రింద పథ జరిగినది. మేను ప్రాణముగారు సభాధిపత్యమువహించిరి. ప్రత్యేకకాశాసాతిధ్యమును సంస్కరణము లియ్యకపోయినందునకు తమ యాసచ్చుతిరి సభవాని తెలిపిరి. వాటిజ్యుసంఘములు మున్నగువాని ప్రాతినిధ్యమే గాకుండ వారు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును కూడ కోరిరి. అధికారినియోజనమువలన వారికి ప్రాతినిధ్యము లభింపను. సంస్కరణములందు విరోపియనుల కిచ్చిన స్థానమును గురించి విచారించుటకే ముఖ్యముగ సభ ముడిపడి. భారతీయ సౌభాగ్యమునకు విరోపియను లెంత వరుణ తోడ్పడినదియు ఆధ్యక్షులు విరచించి భారతీయము ఆంగ్లాండునుక్రింద నుండినది కాలమున, ఇతరులు భారతీయమువారిదను రాకుండ అంగులు మామనతి పరమను జేతమునందలి కాపనసభలందు ఆంగ్ల సంఖ్యమే అధికముగనుండి తీరవలయునని వెలదినిరి.

గ్రామాధికారుల వారసత్వపు హక్కులు.

దొరతనమువారి అభిప్రాయము.
1894, 1895 సం॥ లలో చెప్పి పురి ప్రభుత్వమువారు గ్రామాధికారుల సేవానిధానమును, వారసత్వపు హక్కులను గురించి రెండు కాసనములను చేసినవి. ఆ కాసనములు కార్యరూపముగ బెట్టిగ, గ్రామపరిపాలనమునందు చాల లోపములు దొరతనమువారికి కనబడుచున్నవి. గ్రామపాలనము నిరర్థకతరముగా జరుగుటకు గాను ఆ కాసనములను మార్పు చేసి, కొన్ని మాసములలో వానిని కాసనరూపమున ప్రవేశపెట్టి ప్రభుత్వమువారు తీర్మానించు కొనినారు. దొరతనమువారికి తోచిన మార్పులే గాక ప్రజలు కాసనములలో గల లోపములను తెలిపిన యెడల దొరతనమువారు వానిని కృతజ్ఞతతో, నైకాన సంసిద్ధులైయున్నారు. ప్రతివారికి కాసనముల పట్ల దొరతనమువారి అభిప్రాయము తెలియుటకు ప్రతిజిల్లా గజెట్టులలో ప్రభుత్వము వారు చేయదలంపకొనిన మార్పులు, జేతభావములలో ప్రచురించుటకు నిశ్చయించారు.

ఇందు విషయమున దొరతనమువారి కా జి. ఓ. ఉ. కొద్ది దినములక్రిందట ప్రచురించినందుండిరి. దానిలో కాసనములలోని విషయముల మార్పుచేయుటకు ఆనేక కారణములను చూపియున్నారు. వానినిండు ముద్రించుచున్నాము.

గ్రామములలో అధికారులకు, తగిన శక్తిసామర్థ్యములు గలిగి గ్రామపాలనమును జరుపదముగా నిర్వహించవలయునని దొరతనమువారి కోరిక. ఈ కోరికను కార్యరూపమున బెట్టుట కేవిధముగ పరిచేయవలయునా యని చాలకాలము నుండి దొరతనమువారు ఆలోచించుచున్నారు.

ఈ కాసనము ప్రకారము ప్రకృతము రాజధానిలోని పజవోట్ల గ్రామాధికారులకు వారసత్వపు హక్కుల ననుసరించి అంతకుముందును దొర్లగులపుత్రులను నియమించుచున్నారు. అభివా అట్టివారు తేలియదల రివియ్యా అధికారులకు గ్రామాధికారుల దగ్గర బంధువులకు నియమించుట కధికారము గలదు. కాలక్రమముబట్టి చూడగ, ఇది అంత తృప్తికరముగ నుండుట లేదు. గ్రామపరిపాలనము అంత బాగుగా నిర్వహించబడుటలేదు. ఉద్యోగుల గౌరవప్రతిష్ఠలకే చాలభంగము కలుగుచున్నది. ఇందువలన వారసత్వపు హక్కులను దీరివేసిన యెడల గ్రామపరిపాలనము బాగుగ నిర్వహించబడుటకు సగుహాయములేగలదా యని లోచించుచున్నది. ఆలోచించి చూడ, ఇది అంత లాభకారి కాకాలదని నేటపడుచున్నది. ఇంతివరకు జేతమునగల హక్కులను నిలువజెట్టినను నేమియు ఫలదా లేదని చెప్పవచ్చును.

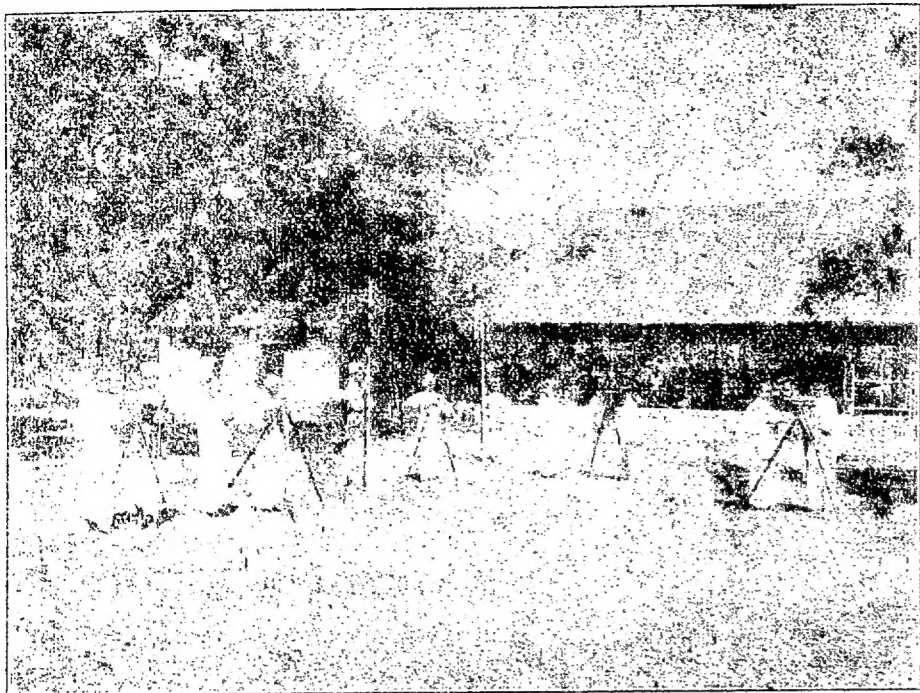
అందువలననే వారసత్వపు హక్కుల గమనించునపుడు సాచుర్యులగు వారిని గ్రామాధికారిస్థానమునకేరివియ్యా ఉద్యోగులు నియోజించునపుడు అనుసరింపవలసిన కొన్ని నిబంధనలను మాత్రము ప్రకృతము కాసనములందు పవరణ చేయబడును. గ్రామకార్యముల నిర్వహించుటలో సముత్తము కావలసిన మార్పులు కాసనములందు చేయబడును.

తరువాత ప్రభుత్వమువారు గ్రామపరిపాలనమునందు కాసనములలో చేయబూనిన మార్పుల నూచించిరి.

గ్రామపరిపాలనము బాగుగ జరుగుటకు గ్రామాధికారులమీద జేయబడు అపేక్షసంఖ్య చాలవరకు తగ్గించుట అవసరము. గ్రామాధికారులు అన్యాయము చేయుటకు నుండుటకు మాత్రము ప్రతిసేరములోను నోక అపీలు చేయవలెదలవచ్చును. తహశీలుదారులు, డిప్యూటీ తహశీలుదారులు గ్రామాధికారుల పరిపాలనము కనుగొనుచు, లోపాలోపముల వెలిసికొనటకు కాసనములందు మార్పులు చేయబడును. ఇట్టి అధికారముల వలన గ్రామపరిపాలనము బాగుగా నిర్వహించబడునని దొరతనమువారి యభిప్రాయము. వీనిని 1909 సం॥ మధ్యముననే పవరణ చేయ దలంచిరిగాని అటులు చేయుట కప్పుడు దొరతనమువారికి నీలులేదు.

జమీందారి గ్రామములలో నున్న గ్రామాధికారుల వారసత్వపు హక్కుల సయితము గౌరవించుటకు కాసనమునకు తగిన మార్పులు చేయబడును.

క్రిందయు అనువర్తకుడు పదివేల రూపాయలు వెల చేయుబట్టలబెట్టెను గాడ్డచురీది రోడ్డు అను ప్రదేశమునుండి ఖరగ పురమునకు లైలుద్వారాపం వెను. ఖరగ పురములో బెట్టెను విప్పిచూడగా 2.3 వెయ్యిరూపాయల సరకు అగపడలేదు. పోలీసువారు లైలుగూర్చు పెట్టెను అధికారిగానున్న వారు చరణభోను అను నరసిమీద అనుమానము జరించి వానియొంటిని సోదాచేయగా సరకంతయు చిక్కినది.

బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలలోని సర్వేతరగతి బాలురు :
ప్రధాన పాఠ్యభాగము కనుపించుచున్నది.

దీపావళి వసూళ్లు.

దీపావళి వసూళ్లముల సందర్భమునందు బందరు ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలకు ప్రత్యేకము వసూలు చేయటకు చేతులు ఎల్లుండి, కొందరు పెద్దవనువట్టులు నగదులలోని పలుప్రాంతముల దర్శింప నిశ్చయించుకొనినారు. వారిచేయల నిచ్చట చేర్చుకొనుచున్నాము.

మైలాపురము:—పక్క సోనుసుందరయ్యగారు, వేరు వరపు రామదాసు పంతులుగారు, కర్రా రామమూర్తిగారు, పురాణము నాగభూషణయ్యగారు, చల్లూ గామరావుగారు.

రాయపేట:—పక్క సుబ్బారావుగారు, కొత్తూరి కామేశ్వరరావుగారు, సేరి నారాయణమూర్తి పంతులుగారు.

తిరుక్కోణేటి:—ప్రయోగ రాఘవయ్యగారు, జి. సత్య నారాయణమూర్తిగారు, ఎం. ప్రసాదరావుగారు, బుర్రా సత్య నారాయణరావుగారు, నేలాల కృష్ణారావుగారు, బి. హెచ్. సత్యనారాయణగారు (ఇంజనీరింగు కాలేజీ) బులుసు ప్రకాశముగారు.

చింత్రాపేట:—సి. నరసింహారావుగారు, పి. వి. చలపతిరావుగారు.

కల్వకుంట్ల, నంగంబాకములు:—డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారు, కే. వి. లక్ష్మణరావుగారు.

వైదాపేట, మాంబలములు:—కొండుూరి సత్యనారాయణ గారు, కర్రా లక్ష్మీనరసింహము గారు.

ఎగ్గూరు, మాంటుకోడు, పురుషేటలు:—దినకరీ పురుషోత్తమరావుగారు, పి. చెంచయ్యగారు, పి. వి. చలపతి రావుగారు.

పురీవాకము:—డాక్టరు కే. ఎన్. కేశరిగారు, లేవ మళ్ల రాజగోపాలరావుగారు.

వేపేరి, పెరియమెట్టు:—జరుగుమల్లి సాంబశివరావు గారు, కొచ్చర్లకోట నుబ్బారావుగారు.

రాయపురము:—జి. వి. నుబ్బారావుగారు.

తండియూరుపేట, చాకలిపేట, తిరువత్తూరు వ్రాకోడ్డులు:—సి. బి. రామారావుగారు, తాడేపల్లి చిదంబరముగారు, వక్కలంక కామరాజుగారు, వెదమళ్ల రాజుగారు.

కార్జిటపురము:—ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణ, పినుపాటి సత్యనారాయణ, వెనురుమాడి శేషగిరిరావు, కొటంరాజు రామారావుగారు (తింబుపెట్టి, లింగిపెట్టి, ఆర్మీయినాపిగులు), దొరస్వామి అయ్యగారు, గద్దెరంగయ్యనాయుడుగారు ముత్యాల పేట) ఆకవులెండు జి. నరసింహముగారు (వాలాపు రోడ్డు, పింజల, సుబ్రహ్మణ్యము పెట్టిగారు, కొల్లిపెర బాబు రావు గారు, క పు తా శ్రీ రా మ శా స్త్రీ గారు సల్లాగురుస్వామిశేష్టిగారు, అక్షేపల్లి వ మారు స్వామి కాష్ఠ్రిగారు, గాడిచర్ల హరిశర్వోత్తమరావుగారు, లక్కరాజు బసవయ్యగారు, వాడిళ్ల వేంకటేశ్వర శాస్త్రిగారు, కాళ్లూరి గోపాలరావుగారు, నవులూరి కృష్ణయ్యగారు, (గిడ్డంగి, గోవిందప్పనాయని పిల్లలు మున్నగునవం) కవుతా చలపతి రావుగారు, వేలి చలపతిరావుగారు (సామకూరు పేట).

వెరంబూరు:—పి. పార్థసారథి నాయుడుగారు.

చిల్లివాకము:—రెంటాల నరసింహారావుగారు.

జాతీయోద్యమాభిమానలందరు వారికి సహాయముచేసి తమకు తోచినంతవరకు జాతీయకళాశాలనిధికి సహాయముచేసి కృతార్థు లగుదురుగాక.

హిందూదేశీయతాభిమానముక్రింద రంగమునందు జరుగుచున్న కేసునందు చిత్రరంజనదాసు గారు చెప్పిన వాదము నకు దొరతనమువారి ఎడ్వోకేటు సమాధానము చెప్పించు దాను గారివాదము నరిగ లేదని నుడివెళు. భారతదేశ తాననంపుట కరణమునకు పూర్వమే రక్షణకాసము నిర్మితమైనది. జోక్యముకలిగించుకొనవలసిన పార్లమెంటువారు ప్రమేయముకలిగించుకో తేదు. ఆక్టోబరులో కేసు నెగ్గకపోయినను ప్రీవీకౌన్సిలు నకు ఆపీలుచేయుదమని దానుగారు నెలవిచ్చి దానిని ప్రాసీ కొనవలసినదని జడ్జి గారిని కోరిరి. వాదించని సంగతులు వాదన చేయబడినదని రెండవసత్తము వారు చెప్పకూడ.

జడ్జి:—నన్ను భయపెట్టెదవా?

దాను:—జడ్జిగారిల్లు భావించినందునకు విచారించుచున్నాను.

జడ్జి:—అట్లు చెప్పటకు మీకు అధికారము లేదు. అంత మిత్రుత్వము నాకు గ్రాహ్యమై యుండక పోవచ్చును.

దాను:—కేసులో ఈ విషయములు బయటచేయటం వలన మేము జాగ్రత్తపడవలసియున్నది. ఇదివర కొక కేసులో కొంతనష్టము కలిగినది.

సిక్కుల మతగ్రంథముకు తగులబెట్టుట:—బక్రీదు పండుగనాడు సిక్కుల మతగ్రంథములు గ్రంథ సాహెబును శీలముజిల్లాలోనిసాంద్రీగా గ్రామమునకుహమ్మవియ్యాలతుగుల బెట్టి.దానినిగూర్చి పంజాబుదొరతనమువారిల్లు ప్రకటించిరి. 18-9-18 వ తేదీని మధ్యాహ్నము సిక్కులు కొందరుపార్థనమునకు స్వగురత్తుల నాహ్వనించుచు కేకలుచేయుచుతప్పెటలనుచటచటచిరి. మహమ్మదీయులకచ్చి తప్పెటలను నాయంపవలదనిగా సిక్కులు వారినితిట్టిరి. పిమ్మట సిక్కులును మహమ్మదీయులును కొట్టుకొనిరి గాని ధర్మశాలను దోచుకొనుట మతగ్రంథములను తగుల బెట్టుట సత్యముగాకనని దీనిని విచారించిన హిందూమతస్థుడగు పోలీసు కలెక్షనర్ను తేలి వెను.

55 రవీంద్రుని గీతాంజలి సచిత్రములతో ప్రకటితమగుచున్నదని కొంతకాలముక్రింద తెలియవచ్చినది. ఆగ్రంథ మిప్పుడు ఆమెరికాయందు ముద్రితమైనది. తోకమున నందరును దానినివీకకాలమునందు చదువుకొలుచేయు సుద్దేశముతో గ్రంథములను ఆమెరికాయందే నిలువయుంచె. అది ముందు తెలుపడలదు. రచియింపని ఆశ్రమములోని చిత్రకారులే చిత్రములను చిత్రించిరి. అభివభారతకళాగ్రేసరుడు రవీంద్రుడు.

ఆహారపదార్థముల ఎగుమతులు:—పంజాబునండి రైల్వేమీద సేవలకు కావలసిన సామగ్రిలను కలెక్టోరుల సర్టిఫికేటు గల సామానులను తప్ప ఇతర సామానులను పంజాబులో ఏదేమను సుండియు బయటకు ఏదేమనుకును ఎవరును కొనిపోగూడదని ఇండియా దొరతనమువారి రాజ్హుంబిరి.

వాలంటీరు సిగరెట్టును

ఉపయోగించుదు.

ప్రకృతము మార్కెట్టులోయుండు అన్ని రకముల కంటే ఇది శ్రేష్ఠతమమైనది 6000 సిగరెట్టును 10 ప్యాకెట్టుగా కట్టియించబడియుండు ప్యాకెట్ 1.కి తల రూ॥ 75-0-0 మాత్రమే మొత్తముగాకొను వస్త్రజీవలకు మంచి కమీషను ఇవ్వబడును. వివరములు కావలసిన యొక్కెంది విలాసమునకు వ్రాయవలెను. పి. ఆర్. క్విట్టి అందు కో.

1841

చంద్రబిల్లింగన్ను, తంజావూరు.

వాతావరణ స్థితి

1918 సం॥ నవంబరు 1-వ తేది శుక్రవారము.

జిల్లా ముఖ్య నగరములు	అల్పగోళీయము 24 గంటలలో	అల్పగోళీయము 24 గంటలలో	సముద్రము 24 గంటలలో	వర్షము 1 నుండి 24 గంటలలో	వర్షము 1 నుండి 24 గంటలలో
గోపాలపూరు	85.5	74.8	0.84	82.84	89.89
వాల్తేరు	82.5	74.8	0.88	19.53	81.68
కాకినాడ	85.0	75.1	1.28	22.70	81.75
బందరు	89.8	75.2	...	28.42	83.71
గుంటూరు	91.6	76.0	...	19.37	28.87
నెల్లూరు	81.6	75.1	8.80	12.05	21.79
మద్రాసు	84.2	74.8	4.10	19.10	29.57
హైదరాబాదు	89.6	71.5	...	17.61	29.60
అనంతపురము	95.9	72.1	...	12.78	21.40
చిత్తూరు	94.8	71.5	...	10.75	17.70
కర్నూలు	93.4	73.6	...	18.05	24.24
కడప	91.5	76.4	0.11	12.79	26.11
తెంగుటూరు	88.3	68.3	...	22.50	81.19
నెల్లూరు	89.2	74.8	...	16.61	31.89
శేలము	94.4	76.3	0.25	15.88	88.91
కోయంబుత్తూరు	93.0	72.3	...	9.72	16.30

భారతదేశీయ కల్పముయొక్క పశ్చిమార్థ భాగమునను చెన్నరాష్ట్రముయొక్క దక్షిణభాగమునను వాయుభారము తగ్గినది. ఈతగ్గుదల దక్షిణాగ్రమునందును మలబారులోను విశేషము. ఋతుసంబంధమైన వాయువికల్పము ప్రస్తుతము బంగాళాఖాతపు నైపుత్యముల దోచుచున్నది. అందువలన రాజధానిలో తూర్పువర్ష లభింజి కనిపించుచున్నది. బంగాళాఖాతముయొక్క య త్రవడుగున ఈతాస్యవాయువు భౌతిక విధముగా పీచుచున్నది. రాజధానియొక్క దక్షిణభాగముందు నైపుత్యవాయువులు పీచుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. తూర్పు తీరమందును కల్పాటక దేశమందును శీతోష్ణస్థితి మొత్తముమీద మిక్కిలి తిక్కునగానున్నది. దత్తపండలము లలో నంతకన్న నెక్కువగా నున్నది. పగటి యుష్ణస్థితి మద్రాసు తీరములో తక్కువగా ను మధ్యద్రవ్యములం దధికముగా నున్నది. అంతటను వాయువ్యదిశ మామూలుకంటే నధికముగా నున్నది. మలబారులోను దత్తపండలముల పశ్చిమ భాగమునను దక్కను బొంబాయిలోను మేఘములు కొంచెముకొంచెము గన్పించుచున్నవి. తక్కినస్థలములం దాకాకమున దట్టముగ వర్షు పట్టియున్నది. తూర్పుతీరమున వర్షము లధికముగా కురిసినది. దక్షిణాగ్రప్రదేశములందు కొంచెముకొంచెముగా కురిసినట్లు తెలియవచ్చినది. రాష్ట్రమునందలి యధిక భాగములలో వానలు కురియునూచనలు గనిపించుచున్నవి.

ఆర్. ఎల్. జోన్ను,

వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

రిఫారము కమిటీవారు నవంబరు 3-వ తేదీనుండి కాగ్రమును మొదలుపెట్టెదరు.

హరారాయంత్రాగారములలోపని చేయుచున్న యొకూరీ రైలుబండిక్రింద పడి శనివారమునాడు మరణించెను.

అలహాబాదు హైకోర్టు ముఖ్య న్యాయమూర్తు: అజమీరులో ప్రజలను మోసపుచ్చి అరెస్టుచేయబడిన గ్రే & అంగ్లేయునికి నాలుగేండ్ల కఠినశిక్షను విధించిరి. గ్రే యింకముందు అరసార్డు కారాగృహమునకు వెళ్లి వచ్చియున్నా.

The Great War.

(Reuter's Agency)

Central Powers

Turkey Offers Peace Proposals. Unconditional Surrender.

LONDON, October 31.—4 P. M.

Reuter is informed that Britain has officially received definite peace proposals from Turkey which are regarded as tantamount to an unconditional surrender.

LONDON, October 31.—4 P. M.

Turkey has agreed to an armistice.

Occupation of Constantinople by British Naval forces Imminent.

LONDON, October 31.—5-20 P. M.

It is understood that Turkey has offered to lay down arms in all theatres and release all British prisoners. News is momentarily expected of the opening of the Dardanelles and the occupation of Constantinople by British Naval Forces.

LONDON, October 31.—5-50 P. M.

In the House of Commons Sir George Cave announced that an armistice between the Allies and Turkey was signed last night and came into operation at noon to-day. It was not yet possible to give full terms, but they included the free passage of the fleet through the Bosphorus to the Black Sea, the occupation of the Straits of Dardanelles and Bosphorus necessary to secure the passage and the immediate repatriation of British prisoners. (Long and prolonged Cheers).

Allies' Armistice Terms to be Announced.

LONDON, October 31

WASHINGTON.—A supplementary German note has been delivered. It is stated that it makes no change in the situation. The next step is expected to be announced by all the associated capitals to the belligerents giving armistice terms.

Turkish Peace Move.

Turkish Press Credits Reports.

LONDON, October 30.

AMSTERDAM.—The Turkish press is disposed to credit the current report that Turkey is negotiating with the Entente. The public favours the opening of the Straits permitting the entrance of the fleet for the purpose of landing a detachment to supervise demobilisation.

The German Bundesrat, Power in no way Modified.

LONDON, October 30.

Replying to a question in the House of Commons, Lord Robert Cecil stated that there was no evidence that the power of the German Bundesrat was in any way modified. The German Secretaries of State were appointed by the Kaiser and they were presumably liable to dismissal by the Emperor. Therefore presumably the so-called German War Cabinet did not correspond constitutionally to the Allied War Cabinets.

German Rail Traffic.

LONDON, October 30.

German rail traffic through Dutch Limburg has been discontinued.

The Political Changes in Germany.

LONDON, October 30.—8-25 P. M.

AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that Germany has despatched a supplementary note to President Wilson explaining the constitutional changes in Germany.

Why Ludendorff Resigned?

LONDON, October 30.—8-25 P. M.

General Ludendorff's resignation has been hitherto explained as chiefly due to the failure of his military plans, but later advices strongly intimate that he endeavoured to overthrow the new Government and establish virtually a military dictatorship, but the Government proved stronger than Ludendorff who was forced to resign. The incident illustrates the future possibilities if the Government weakens.

LONDON, October 31.

AMSTERDAM.—A Berlin telegram states that General Groener has been appointed as Ludendorff's successor.

When the Kaiser Will Abdicate.

His Majesty's Declaration.

LONDON, October 30.

AMSTERDAM.—According to a telegram from Berlin the Kaiser told a number of Members of the Reichstag that people must not think that he had decided to stay on the Throne. He added that if the moment came, when the interests of Germany demanded it, he would abdicate unhesitatingly but the moment seemed not yet to have come. It is generally admitted that abdication "when it takes place" will be in favour of the Crown Prince's eldest son necessitating a Regency Council headed by the Chancellor.

Austria's Complete Surrender.

At one With President Wilson on All Points.

LONDON, October 30.—8-5 P. M.

AMSTERDAM.—A telegram from Vienna states that Austria-Hungary has communicated the contents of Count Andrássy's note to Mr. Lansing to the Allied Governments requesting that they will agree to the proposal and support them in Washington. Count Andrássy on the 29th of October telegraphed to Mr. Lansing and confirmed Austria-Hungary's complete acceptance of Mr. Wilson's declarations. He said "In complete harmony with the endeavours of Mr. Wilson to create safeguards against future wars and to create a family of nations we have already made preparations to enable the races of Austria and Hungary to determine and carry out unhindered their future constitution in accordance with their own wishes." "He also drew attention to the Emperor Karl's unswerving endeavours towards peace since his succession. Count Andrássy concluded by emphasising that peace was more than ever desired to-day by the Monarchy and all races in Austria and Hungary reiterating the request for immediate armistice on all fronts and the initiation of peace negotiations in the interests of humanity and of all races in Austria and Hungary.

LONDON, October 31.

BALE.—Count Hadik has been appointed Hungarian Premier.

Count Andrássy's Dramatic Note.

LONDON, October 30.—9 P. M.

It appears that Count Andrássy's dramatic new Note was telegraphed direct to Mr. Lansing personally beseeching him "To use your influence with the President" Count Andrássy is further credited with the intention of opening separate negotiations with Italy.

LONDON, October 31.

AMSTERDAM.—A telegram to the 'Weser Zeitung' from Budapest says:—Counts Karolyi and Andrássy have reached an understanding under which Count Andrássy will be Joint Foreign Minister temporarily with Count Karolyi, thereafter becoming the Hungarian Foreign Minister—"Thus completing the separation of Hungary and Austria".

Newspaper Censorship.

LONDON, October 30.

AMSTERDAM.—The censorship on newspapers from Austria has been abolished.

Great Britain

The Impending General Election.

Continuance of Party Truce Urged.

LONDON, October 31.—7-15 a. m.

A meeting of Fifty Unionist and Liberal Members of Commons supporting the Government passed a resolution that the return to the party system during reconstruction period would be a national disaster. The resolution urges all parties to continue the truce. The Labour Party has not yet determined its attitude. In the event of dissolution, most elaborate preparations are being made to enable soldiers to vote.

Women Travelling On Sea.

Prohibition to be Reviewed.

LONDON, October 30.

In the House of Commons Dr. Macnamara stated that the prohibition of British women travelling on sea would be reviewed as soon as it was certain that merchantmen were immune from enemy attack.

General

Allied Naval Conference.

The British Representation.

LONDON, October 30.

PARIS.—An important Allied Naval Conference is being held, presumably with the object of formulating armistice demands. Sir Eric Geddes and Admiral Wemyss are included in the British representation.

Half of Montenegro Reclaimed.

LONDON, October 30.

The latest news shows that the Serbians in Northern Serbia are now forty miles from the Danube while another force of Serbians is near the Bosnian frontier. Nearly half of Montenegro has been reclaimed.

Rising in Montenegro.

LONDON, October 30.—11-50 P. M.

AMSTERDAM.—A telegram from Cettingo states that a general rising has broken out in Montenegro. The Austro-Hungarians are hastily evacuating the country and the insurgents hold Skutari. Interesting developments are foreshadowed as the enemy forces are being driven back upon Skutari by the Italians from the south.

Italian Front

Allies Captures and Progress.

LONDON, October 30.—9 P. M.

An Italian official communique says:—Between the Brenta and the sea three-quarters of the Italian army is engaged in conjunction with the Fourteenth British Army Corps, a French division and an American infantry regiment. The enemy eastward of the Piave is yielding under this formidable pressure. We gained advantages yesterday in the region of Fertica and Coldillors. Our operations astride the Piave resulted in the capture of Segusino and Mount Cesent. We reached the southern outskirts of Quern. Our Eighth Army reached Vittorio and is now fighting northward of Conegliano. Our Third Army crossed the Piave at San Dona Di Piave and eastward of Zenon. The total of prisoners is 33,000 and the guns captured amount to several hundreds. In Albania we have occupied San Giovanni Di Medua and are advancing towards Scutari.

Many Prisoners Taken.

LONDON, October 30.—8-35 P. M.

A British Italian communique says:—The Tenth Army since the commencement of the operations has taken 11,000 prisoners of whom the Fourteenth British Corps has taken 6,176. The number of guns and amount of material have not yet been enumerated. The Montello group of armies has made a magnificent advance and has taken many prisoners.

Austrian troops to Oppose Italians.

LONDON, October 30.—10-5 P. M.

The Austrians have withdrawn three divisions from the Western front to oppose the British and Italians who have crossed the Piave on a front of over thirty miles. We have reached the outskirts of Oderzo and are advancing across Monti Cano towards the Livenza river.

20,000 Prisoners Taken.

LONDON, October 30. 7-30 P. M.

ROME.—The Allied offensive on the Piave has hitherto resulted in the taking of over twenty thousand prisoners. The attacking front is now over a hundred kilometres from Grappa to the sea and the third Italian army under the Duke of Aosta has begun the advance and established bridgeheads on the Lower Piave at Salgarada opposite Zenon and Santa-Dona Di-Piave. The advance of Twelfth and the Eighth Armies threatens from two directions Vittorio, the enemy's only outlet to the Venetian plains from the Brenner pass.

LONDON, October 31.—7-15 A. M.

The Italian communique says:—Eastward of the Piave we continue to advance rapidly sweeping away enemy who vainly attempted to stem our march. Heads of our columns have reached Serravalle, Ursago, Glarina and Oderzo. Our cavalry has been launched on the plains and some squadrons have entered Sacile. The Third Army is brilliantly overcoming strong resistance between Piave and Montebelluna. Opening into the Ponte-Di-Piave was carried after very fierce action. We have occupied Asiago. Thousands of prisoners and many captured guns are still uncounted. We have liberated numerous Italian war prisoners whom enemy had heavily worked in lines of communication.

Austrian Troops in Italian Territory Withdrawn.

Serbian Territory Evacuated.

LONDON, October 31.—6 A. M.

The Austro-Hungarian official message says:—On the Venetian Plain the English and Italians thrust further forward and appreciably extended places at which they have broken through northward and southward of Montello.

Taking into account the resolve oft expressed to conclude armistice and peace ending the struggle of nations, our troops fighting on the Italian soil will evacuate the occupied region. The Eastern wing of our forces operating in Serbia has already crossed to the northern bank of the Danube. Rearward march on the Save and Drina continues, the enemy nowhere following.

LONDON, October 31.—6 A. M.

The British Italian official communique says:—Our advance continues. In yesterday's operations Northamptonshire Yeomanry operating in the advance of infantry took two hundred prisoners. The Third Army crossed the Piave to southward of Tenth Army which with the Eighth and Twelfth armies advances rapidly. The Eighth Army occupied Vittorio. Aerodromes at Tannus and Pordenone and Dumps at Sacile are in flames. Ten thousand hostile infantry were attacked from air near Sacile and scattered in all directions. The British under General Pennella Commander of the Twelfth Italian Corps entered Asiago.

LONDON, October 31.—12-40 P. M.

The British Italian Communique says:—The Tenth Army continues to advance all day long. British cavalry co-operating with the Italian cavalry reached the western outskirts of Sacile. The Fourteenth British Corps occupied Oderzo. We advanced practically the entire length of objective planned by General Diaz in October. Infantry's energy and determination were beyond all praise. Despite the lack of food and sleep and constant fighting, the thirty seventh Italian division and seventh and twenty third British divisions advanced without relief to final objectives. The Royal Air Force did excellent work dropping over two tons of bombs and firing twenty thousand rounds of ammunition with good results. Sacile-Pordenone road is littered with killed and wounded and the debris as a result of their attacks. Eight enemy aeroplanes were bombed yesterday and were found destroyed on Godega aerodrome. Two British are missing. The British operating on the Asiago Plateau entered Camproven and captured the heights of Montecat. The Tenth Army took over 12,000 prisoners.

Western Front

French Progress.

LONDON, October 30.—4-35 P. M.

A French communique says:—North of Guise we made progress on the north bank of the Oise and captured Pesuffort Farm west of Lesquelles. On the right of Peron we readvanced east of Monceau Le Neuf.

LONDON, October 30.—11-50 P. M.

To-night's communique from Marshal Haig says:—Nothing occurred except outpost and artillery activity.

The Aerial Attacks.

LONDON, October 30.

The Press Bureau states:—The Independent force attacked on Tuesday night two important chemical works and one aeroplane works at Manneheim with good results also blast furnaces at Durbach, railway at Thionville and Offenbourg and the aerodrome at Hengenau. Direct hits were made on all targets.

Marshal Haig in his Aviation Communique says:—We shot down eighteen aeroplanes and drove down seven out of control. Eight British aeroplanes were missing. Our night-bombers dropped twelve and half tons. One did not return.

LONDON, October 30.—11-50 P. M.

A French communique says:—The Serbian cavalry have reached the Darube east of Semendria and have occupied Pojarevat. The enemy is retreating headlong. We have reached the front of Milenovac-Topola-Palanka and are forty-five miles from Belgrade.

LONDON, October 30.—12-40 P. M.

The British communique says:—We took a few prisoners and inflicted casualties in the neighbourhood of Le-Quenoy. Our patrols made progress at certain points north of Raimies Forest.

Salonika Front

LONDON, October 31.—1-10 A. M.

The French communique says:—South of Guise we have carried several enemy trenches and approached the road from Guise to Lelietie and La-Vieville. We continued the offensive between Banogues and Hetpy. Very lively fighting is in progress. West of St. Fergeux several counter-attacks were resisted.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

Simla

DELHI, October 31.

The influenza epidemic is abating at Delhi. The death rate has gone down. 326 deaths were reported on the 29th and 317 on the 30th.

Weather Report.

SIMLA, October 31.

The day depression off the south Madras coast is moving westwards. The weather is unsettled along North-west Frontier. Rainfall has been local in Assam, south-east Madras and North Madras coast. A few falls occurred in Burma, southeast Bengal and Kashmir. Chief amounts are:—Chittagong $\frac{1}{4}$ inches, Sonamarg, Madras, Salem and Madras $\frac{1}{4}$, Pamban $\frac{1}{4}$.

Forecast:—Extension of rain in the south of the Peninsula and a few falls along Northwest Frontier.

Calcutta

"Gitanjali".

By Sir Rabindranath Tagore.

CALCUTTA, October 31.

Sometime ago it was announced that an illustrated edition of "Gitanjali" by Sir Rabindranath Tagore was in the course of preparation. It is now interesting to learn that this work has been printed in the United States where it is being published, but owing to shipping difficulties it has been decided not to circulate it to the public just at present. Printed copies are accordingly being held over in the United States. The main object in view is to publish the work simultaneously to the English reading public all the world over. Illustrations of this edition are by the school of Mr. Abanindranath Tagore, the pioneer of the modern Indian Art movement.

Bombay

THE MODERATE'S CONFERENCE. President's Arrival.

BOMBAY, October 31.

Mr. Bannerjee, President of the All-India Conference of Moderates party, arrived this morning at 7-15 by the Bengal-Nagpur Mail. On alighting from the train at the Victoria Terminus he was received and garlanded by Sir Dinsha Wacha, Chairman, and members of the Reception Committee. After shaking hands with his friends Mr. Bannerjee left the station in a motor car to the Taj Mahal Hotel where a suite of rooms have been taken for the President. The members of the reception committee present on the station platform included the Hon. Mr. Gokuldas Parekh, the Hon. Mr. Sethna, Messrs. Rahimtullah Currimbhoy, H. M. Samarth, W. B. Pradhan, G. M. Gupte, H. P. Mody, N. V. Gokhale, and D. G. Dalvi. The Hon'ble Mr. P. C. Mitter, Rev. B. A. Nag, Messrs. Prithwis Chandra Rai, J. N. Basu, D. C. Ghose, S. P. Basu and thirty other delegates came in, the same train with the president. A number of volunteers were also present on the platform.

A Full Time Coroner for Bombay.

Request Rejected.

BOMBAY, October 31.

In reply to a memorial to H. E. the Governor submitted by Sir Jamsetji Jijibhoy, President of the Parsi Panchayat, on behalf of some of the inhabitants of Bombay of various communities for the appointment of a whole time Coroner for the city of Bombay the Acting Secretary to the Government states that on a careful examination of cases in which inquests were held during the last three years that Government find no evidence of any considerable delay in the completion of inquests to the point at which orders releasing the body were passed. They therefore regret that they cannot accede to the request for the appointment of a full time Coroner which would involve considerable expense with very slight advantages in return.

United Provinces.

Two Talukdars Die of Influenza.

LUCKNOW, October 31.

Death from influenza is reported of two Talukdars in Unao District, the victims being Rai Bahadur Chowdhri Mahindra Singh of Congermon and Pandit Chandra Bhai Bajpai of Kardaha.

A European with six Previous Convictions Sentenced.

ALLAHABAD, October 31.

In the Ameer cheating case the jury by a majority of eight to one returned a verdict of guilty against Gray but that of not guilty against Wilson. The Chief Justice sentenced Gray who had six previous convictions to four years rigorous imprisonment and acquitted Wilson.

There were 39 deaths from influenza at Allahabad yesterday.

Burma

Recognition of War Service.

Rangoon, October 25

(Delayed in Transmission.)

The Local Government has issued a notification dealing with the conditions of preferential treatment to be given for Government employment to Burmans who have served during the war. The position of those who for various satisfactory reasons could not enlist will be protected.

The Influenza.

RANGOON, October 30.

Last week's influenza deaths in Rangoon were 554. Respiratory diseases 89, equal to 90 deaths daily. The President of the Municipality when interviewed in order to close the cinema replied that he had no power and did not think it necessary. The arrangements for dealing with the epidemic were controlled by the Local Government and the Municipality was only called in to help. The Health officer has been asked to report on the desirability of enlarging cubic space per person in living rooms, the spread of the epidemic being attributed to overcrowding.

The "Rangoon Times" strongly urges action against spitting in streets and houses as this objectionable habit spreads the disease.

Case Under Defence of India Act.

Arguments in Appeal.

RANGOON, October 30.

Replying for the Crown to Mr. O. R. Dasa's arguments in the Defence of India Rules cases the Government Advocate claimed that Mr. Dasa's arguments were unsound. The Defence of India Act was passed before the Government of India Consolidation Act and Parliament which could have interfered did not do so. Replying to a remark by the Judge regarding sentence the advocate said it was no part of his duties to express opinion as to the sentence. Mr. Dasa is replying asked the Judge to take note of his remarks, as, if the case was lost in this court he intended to go to the Privy Council and did not want the other side to say that points had been argued which had not been argued.

His Honour: Don't you think that sounds like intimidating me?

Mr. Dasa said:—He was sorry the Judge should take that view of his remarks.

His Honour:—I do not think you had any right to make such a remark. Perhaps I did not catch the spirit in which the remark was made.

Mr. Dasa said he had to protect himself as those questions had arisen in this case and he had suffered in the previous case.

Orders will be passed next week.

South India

The Travancore Legislative Council.

TRIVANDRUM, October 30.

The special session of the Travancore Legislative Council commenced sittings on Monday to consider the Select Committee's report on the Municipal Bill. Dewan Bahadur Krishnan Nair, Dewan, presided. The Committee had consulted all interests concerned and met all who had different views on the various provisions of the Bill. The main features are that half the number of members of every municipality will be elected, only one-fourth being nominated by the Government. Elections of both Members and Presidents do not require confirmation by the Government. There was a proposal that women may be declared qualified to stand as candidates. The Council vetoed the proposal as local conditions and customs are against such proposal but women have had powers of vote. This privilege will continue. Other provisions are on the lines of the municipal acts in British India.

TRIVANDRUM, October 31.

The special Session of the Travancore Legislative Council closed this evening after discussion on the Select Committee's report on the Municipal bill. Various amendments were proposed by non-official members. The Dewan winding up the proceedings made a short speech about the origin and progress of municipalities in the State during the regime of His Highness and pointed out the usefulness of the present bill. The Bill was passed for final reading.

Punjab

Export of Foodstuffs Prohibited From Punjab.

LAHORE, October 31.

The following Press Communique has been issued by the Punjab Government. It is notified for general information that instructions had been issued by the Government of India to the railways, concerned prohibiting the

movements of food grains (other than military stores or on Wheat Commissioner's account or when covered by the Controller of Contracts certificates) from any station in the Punjab, to any station outside the Punjab except on certificates countersigned by the Director of Civil Supplies, Punjab.

Burning Of the Sikh Sacred Book.

The Local Government has instituted inquiries into the alleged burning of a copy of "Granth Sahib" on the day of Bakrid by the Mahomedan residents of the village Gadari Jhelum district and publishes the following facts for general information: On the 18th September 1918 at midday two Khatri Sikhs of Ghakkar village of Gadari named Makhan Singh and Lal Singh reported to the police that at about 10 or 11 o'clock on the previous evening while they and other were singing in their Dharmasala a number of Ghakkar Muhammadans of the village suddenly appeared and told them to desist. A quarrel ensued in the course of which blows were given. There upon a large crowd of Mahomedans entered the Dharmasala assaulted the Sikhs carried off "Granth Sahib" and other books and Rs. 200 cash and also stripped the building of all furniture. While this story was being related two Ghakkars of the same village arrived and reported to the police that they assembled at a Mosque on the previous evening for namaz, but that when the Imam gave the call to prayer one of the Khatri climbed the roof of the house and began to beat the drum while Makhan Singh and Lal Singh sounded their prayer. The Mahomedans asked them to desist. Their requests were received with abuse. Blows were exchanged in consequence but there was no further violence. The story of looting at Dharmasala was denied. The Hindu Sub-Inspector in charge took up the inquiry and proceeded to Gadari where he satisfied himself that the report of sacrilege was a pure fabrication. The request addressed to Khatri by Ghakkars to refrain from disturbing them at their prayers had led to a dispute in which a few blows were exchanged but no serious fracas and no looting of any kind had occurred. The falsity of the charge of sacrilege and looting is further proved by the subsequent report of burglary by Makhan Singh's son at his shop at the village Dhek Budhhar. He is also said to have suspected a number of Ghakkars of Gadari in his report to the police. Those reports proved to be false after enquiry. From the beginning to end the story of theft and sacrilege was concocted and father and son both lodged false complaints to implicate Ghakkar. The reports which have appeared in the press regarding burning "Granth Sahib" has no foundation.

మితవాదుల సభ.

అధ్యక్షుని రాక.

హంబయి అక్టోబరు 31:—మితవాదులసభకు అధ్యక్షతవహించవలసి యుండిన మరేచంద్రనాథ బ్రాహ్మణ్ణి నేటియందు ముందు 7-15 నిమిషములకు బంగారా నాగపురము మెయిలు మీద వచ్చిరి. వారు విక్టోరియా టెరిమినుకు స్టేషనులో దిగినతోడనే ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు సర్ దిన్నానాచా, ఆహ్వానసంఘ సభ్యులు సత్కరించిరి. బ్రాహ్మణ్ణి స్టేషనులో మాట్లాడి మోటారుమీద టాబులను హాం టెంబును వెల్లి పోయిరి. అధ్యక్షునితో 30 మంది వంగీయప్రతినిధులు వచ్చిరి. కొందరు వలంటీరులు కూడ స్టేషనుకువచ్చిరి.

యధ్యక్షునందు పనిచేసిన బర్మాదేశీయులకు గవర్నరు మెంటుపనుల నిచ్చుటయందు సదుపాయములను చేయు విషయమై బర్మా ప్రభుత్వమునా రాక ప్రకటనమును వెలువరించిరి. కారణాంశములచే నేనలో చేరలేకపోయిన వారిని కాపాడుదురు.

గతవారమునందు రంగమునందు నివశ్యులనువలన 554 మందియు, క్యాసావాయున వ్యాధివలన 88 గురును చనిపోయిరి. సగటున వారు దినమునకు 90 మందివరకు పోయిరి. సినిమా కంపెనీలను మూసివేయు విషయమై యునిసివర్సిటీ అధ్యక్షుని మాడగా తనకధికారము లేదనియు, వారిని మూసివేయవలసిన యగత్యము లేదనియు చెప్పిరి. వివిజ్యురవ్యాధి నివారణవిషయమై గవర్నరు మెంటువారు ఏర్పాటులుచేసిరి. వారు యునిసివర్సిటీలోవారి సాగుయ్యుచునేకోరిరి. ప్రజలు క్రిక్కిరిసియుండుట వలన వ్యాధిరచ్చిందని భావించుటచే గడులయం దెంతమంది యుండుటకు వీలనునో, ఒక్కొక్కరునినీ కెంత విశాలమైన స్థల ముండవలయునో నిర్ణయించి తెలుపుటకు ఆరోగ్యాధికారినికోరిరి.

కోడలైన ప్రజలు ఈమిక్కిలీ యుటవలన వ్యాధి ప్రబలమందుటచే నట్లుచేయకుండ కట్టుదిట్టముల నేర్పరుచుటకు రంగము ట్రెయ్యుప్రతిక కోరుచున్నది.

యవతీవిద్యానిలయును, బావట్ట:—ఈ శ్రీవిద్యాలయము 5—8—15 తేదీన కీర్తి కేసురా లగు చొరగుడి సీతమ్మగారికి సాహించుడి నేటివరకును జరుగుచున్నది. ఇచట ప్రతిదినము 12 మంది 5 పంతులవరకు శ్రీలకు ఉచితముగా ఇంగ్లీషు తెలుగు విద్యలు నేర్పుచును. ఇందు శ్రీరాయపాధ్యాయులు. వీరిలో స్కూలు ఫయలును పరీక్ష పాస్యను అయినవాఁడగువాడు. 8-వ తరగతివరకున్నవారు వారు 8వ గ్రేడు చేసినారు. ఇదివరకు జరుపుచుండెడి కొందరికి నెల 1 కి రు 7, రు 6, రు 4 ల చొప్పున సర్కారువారు విద్యార్థిని వేరిమనుల నిచ్చుచున్నారు. శ్రీవిద్యాభివృద్ధికిదుండుచిట్టలు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వార్తలు

కృష్ణా జిల్లా పెద కళ్ళేపల్లిలోని బాలికాశాల వార్షిక పరీక్షలను ఈ నెల 28-న తేదీని జరిగినది.

కృష్ణామండలమునందలి, నూజివీడుతాలూకా కాటూరు గ్రామమునందు, గతనెల 21-న తేదీని పురవాసులు సమావేశమై, శ్రీరామగంధాలయము ఆనుపేర నూతనముగా నొక పుస్తక భాండాగారమును స్థాపించిరి.

ఉల్కాపాతము:— నైర్మతిమాల నత్తయ్యరెంబుగ పోక పావు ఘంటవరకు గ్రామమంతయు భల్లుచుని తెల్లవారు నట్లు తేజము వెదజల్లుచు నొకయుల్క భూమిపై బడి నది సాలూరునుండి యొకరు వ్రాయుచున్నారు.

శ్రీరామనాథ స్వామి మహాత్మ్యము:— శ్రీరామ నాథ స్వామిమహాత్మ్యము బృందావనపురమందు (బందరు) 16-10-18 తేదీ ప్రభృతి 22-10-18 తేదీలకు పోర్ట్ల వేంకట కత్తుం సన్మహారాజ్ ఆశ్రమంబున భవనము జరుపబడినది.

గోదావరి జిల్లా పెద బ్రహ్మేశ్వరము గ్రామములోని శ్రీరామ కొండరు చంద్రావణికిని నెవ్రెంబరు 11న తేదీ మొదలు ఇప్పటివరకును దినమునకు రెండుకుండలమంది వంటన ఒక పూట బీదలకు ఆహారము చేయుచున్నారు.

గుంటూరు తాలూకా విందూరు గ్రామమునందు నెవర్ల పూడి రాజేశ్వరశాస్త్రిగారు మాధవస్వామివారి ఆలయమును కట్టించుచున్నారు. వారికి గ్రామవాసులేమియు తోడ్పడుట లేదు. వారు తోడ్పడుటకు డి. రంగయ్యగారు ప్రార్థించుచున్నారు.

తెనాలి తాలూకా గోనెపూడియందు చాలమందిమాల ముడియు తిండిలేక మాడిపోవుచుండ గ్రామవాసులు ఆలోచించి ఆంజనేయపుస్తక భాండాగారమువత్తుమన బాన కాచి పోయి యొక సంఘము నేర్పరచిరి. గ్రామవాసులు తత్వతాపముతో పనిచేసి బీదలకు నాపాపముచున్నారు.

పరశురామ శ్రీతి:— చిత్తూరు జిల్లా కారాయణవనం తాలూకా దామరపాక గ్రామములో 27-10-18-న తేదీ రాత్రి 1 గంటకు పెద్దభాస్కరుగారి నెరు దుర్మార్గు తెనాలి నిప్పంటించిరి. ఆగరియలు అవీధియందు మరిపడునారు ఇంట్లను పూర్తిగా పరశురామశ్రీతి చెందినది. మొత్తముమీద భాస్కరు మున్నగునది 20 వేల రూప్యములకు నష్టము సంభవించినది. (విలేఖరుడు)

మరణవార్త:— రాజమహేంద్రవరమున బాలకాలము, బౌద్ధులకుండరి స్కూలునందు బ్రధానోపాధ్యాయులుగ నుండి యిటీవల తమస్వస్థానమును కార్యకర్తలగునగునకు వెంచి పట్టెట్టువారివారనాధ భర్తపాతకాల మానేజరుగను కార్యకర్తలగునగున రాజాస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులుగను పనిచేసిన నుబ్బరాజుగారు విషజ్వరముచే నీ నెల 29-న తేదీ రాత్రి కీర్తిశేఖరరెని తెలియవచ్చుచున్నది.

కైకలూరు తాలూకా సభ:— కైకలూరు తాలూకా కైకలూరునందు నవంబరు 8న తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటల నుండి జరుగును. 1. నీటితీరున మోప్పించుట; 2. రెండవంటకు నీటిసప్లయచేయుట; 3. కైకలూరు తాలూకా గ్రామాదుల శిస్తులను కొంతకాల మాపుట; 4. మొరకపల్లపు శిస్తులను ధారాళముగా రిమిషనులు ఇచ్చుట; 5. కలెక్టురనుల నేర్పాటుచేయుట; 6. శ్రీకృష్ణతీరువరభాస్కరులకు మంజూరు చేయుట మున్నగు విషయములు చర్చింపబడును.

గన్నవరం తాలూకా రైతుల సంఘపు స్టాండింగ్ కమిటీ సభ 8-11-18 తేదీ యుదయము 12 గంటలకు ఇందుపల్లి గ్రామములో సమావేశమగునని తెలిపియుంటిమి. కాని ఆనాడు వీపావలి పండుగ యగుటచే సమావేశము 9-11-1918 తేదీ యుదయము 12 గంటలకు మార్చబడినది కాన స్టాండింగ్ కమిటీ సభ్యులు అప్పటికి తప్పక దయచేసి యేలూరున జరుగు త్రిమండల రైతుసభకు (ప్రతినిధులను పంపుటకు కోరబడుచున్నది).— శంకర వేంకటేశ్వరరావు, గన్నవరం తాలూకా రైతుల సంఘ కార్యదర్శి.

ఒకరిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— గుంటూరు జిల్లా తెనాలి తాలూకా పెదపాలెం గ్రామకాపురస్తులు కమ్యూటలజులు పుతులొక నరసయ్యగారు ఈ గ్రామము ఈ పంచముల నిమిత్తంబున పంచము భర్తపాతకాలలో విద్య నభ్యసించుచున్న చంచు బాల బాలికలకు ఈ శు. విజయదశమి నాడు నుమారు రు 25-0-0 విజయగల తుండుగుడ్డలకు భర్తముగా పంచిపెట్టి కరవుకాలములో వారి గుడ్డల యిబ్బందిని తీర్చినారని చెప్పుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాము.

ఈ నెల 26, 27 తేదీలను జనరాజవాసుగారి ఆశ్రమంబు క్రింద కృష్ణా గుంటూరు జిల్లాల దివ్యజ్ఞానశాఖలవారి సమావేశము జరిగినది. ఈ జిల్లాలలోని దివ్యజ్ఞాన సామాజికల చాలమంది సభకు విచ్చేసియుండిరి. పరింకాయల పున్నమ్మగారు దివ్యజ్ఞాన సమాజమునకు భర్తముచేసిన గృహము తోటల ప్రవేశముచోత్సవముకూడ ఈ సందర్భమున జరుపబడినది. రాజోపుసంవత్సరము ఈ సమావేశము కాకినాడలో: జరుగవలయునని నావిలాల వేంకట శివావధానులు గారు కోరుటకు ఆదలు జరుగునట్లు తీర్మానించబడినది.

గతనెల 25 న తేదీని బెజవాడలోని రామమోహన భర్తపుస్తక భాండాగార భవనమునందు దివాన్లపార్లమెంటు ఎల్లెవెర్ల బాసకిరాయయ్య పంతులుగారి ఆధిపత్యముక్రింద పారజనసభ జరుపబడి దిగున తీర్మానములు ఏర్పడినవి:— (1) ఆయుర్వేదమున నేమియో తెలిసి కొనకయే ప్రభుత్వమువారు తిరస్కారనాకర్మములను నవించుచున్నందులకు ఈసభవారు తమఆసమ్మతిని తెలుపుచున్నారు. (2) జేత ప్రముఖులను, ప్రభువులను ఆయుర్వేద శాస్త్రాభివృద్ధి కై బ్రోత్సాహ మొనర్చుటయు నది సభవారు కోరుచున్నారు. (3) బహుళ 18 భస్మంతరిపూజ చేయుటకును, భస్మంతరి భిక్షుసంఖ్యకును ఈసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

గోదావరి జిల్లా రాజోలు తాలూకా గోపాలపురమునుండి విలేఖరు లొక రిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— చెన్నపురి కాసన సభలో జమీందారుల ప్రతినిధియు జేతభక్తుడునగు శ్రీ పోలవరము జమీందారుగారు మరణముచే నై సభలో నొక సభ్యత్వము భారీఆయు యొన్నదిగదా! తత్సభ్యత్వమునకు మాజమీందారుగారు శ్రీరాజా యుష్మలపాటి వేంకట విజయగోపాలరాజుగారు ప్రయత్నించినచో తత్పదవి కర్తవ్యలగుదు రని మా విశ్వాసము. వారు అంగీకారమునానొందుదు. స్వాధీనత్యులను, వితరణములు, సమస్తమరుణములు గల్గినసత్త్వములు, అహింసాపరులు, క్షత్రియులు, సామాన్య లక్ష్యసాహాయులు రాబడిగలవారు. రైతుల కష్టములనుగూర్చి బాగుగ తెలిసినవారు. తత్పదవికి శ్రీరాజావారు ప్రయత్నించురు గాక!

గోదావరి మండలములోనున్న రాజోలు తాలూకాకు చెందిన గోపాలపురములో గత నెల 24 తేదీ రాత్రి 8 గంటలకు తర్దాపు రైతుల సమావేశము జరిగెను. గోపాలపురము ఎల్లెట్లు శ్రీరాజాయుష్మలపాటి వేంకటవిజయగోపాలరాజుగారిది. వారి రాజాకారేంద్రునే తత్సభ్య గూడెను. పోతాపర్వత చినఅంకరాజుగారుగ్రహీతము నలంకరించిరి. గోదావరి మండలసంఘ సంచార కార్యదర్శి వేపులపల్లి సూర్యనారాయణమూర్తిగారు రైతుల కవగాహనమగునట్లు సీటితీరుననుగూర్చి ముచ్చటించిరి. ప్రభుత్వమువారు ఎత్తున చేయున్న నీటితీరునకు ఆసమ్మతిని తెలుపుచు సభయందు తీర్మానించిరి. రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డులో ఇమిడియున్న రాజోలు తాలూకాకు ప్రత్యేకపుతాలూకాబోర్డును సభవారుగోరిరి. (8) కొత్తపేట ఫిర్కాను ప్రత్యేకడివిజనుగా జేయుటకును గ్రామ సంఘము నొకదానిని ఏర్పాటుచుటకును కూడ తీర్మానించిరి. 12 గురు సభ్యులుగల గ్రామసంఘమునొకదానిని ఏర్పాటుచిరి.

అక్టోబరు 27 న తేదీని గుంటూరు పురమునందు కన్య కాపరమేశ్వరీ ఆలయమునందు ఆశేష ఆర్యవైష్ణవులు సభచేసిరి. సభలో మద్ది వేంకటనుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారును శేషగపల్లి రామస్వామిరావు గారును కీర్తిశేఖరయిన శ్రీరామ వేంకటనుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారి జీవితచక్రమును ముంకు కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి జీవితచక్రమును విభులముగా విశదపరచిరి.

శ్రీరామ వేంకటనుబ్బయ్య శ్రేష్ఠిగారి మరణమునకు దుఖించుచు పరమేశ్వరుడు వీరిని నిత్యసూరులలో జేర్చుటకు ప్రార్థించుచు వీరి పుత్రులకును పుత్రికలకును వీరి మామగారికిని ఈసభవారి యొక్క సంతాపమును తెలియపరచుచు వా-

ఈమరణమునకు చింతింపకుండుటకు కోరుచు తీర్మానింపబడినది. ముంకు కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగారి మరణమునకు దుఖించుచు పరమేశ్వరుడు వీరిని నిత్యసూరులలో జేర్చుటకు ప్రార్థించుచు వారిఆత్మ గారు నుబ్బయ్యగారికిని తమ్ముడు శ్రీరామయ్య శ్రేష్ఠిగారికిని వీరిపుత్రులకును పుత్రికలకును భార్యకును ఈసభవారియొక్క సంతాపమును తెలియబలుచుచు వారు ఈమరణమునకు చింతింపకుండుటకు కోరుచు తీర్మానింపబడినది.

పెనుకొండ డిస్ట్రిక్టుమునసపుకోర్టు

1918-వ సం॥ వ్యాజ్యపు నెంబరు S. C. 175.

వాది:— మాకం లక్ష్మయ్య సా॥ హిందూపురం.
ప్రతివాది:— ఆకుల బసవప్పభార్య లక్ష్మమ్మ సా॥ కిరికేరు ముజరా చిననవపల్లి పురుష్ మిట్టమిడిపల్లె తాలూకా హిందూపురం.

ప్రతివాదిమీద వాదిఅనేవాడు రు. 75-0-0 నిమిత్తము నీమీద వ్యాజ్యము తెచ్చినందునల్ల స్వతహాగాని క్రమముగా సంకలు తెలియచెప్పుబడి వ్యాజ్యముతో చేసిన ముఖ్యమయిన అన్ని ప్రశ్నలకు ఉత్తరము చెప్పకూడిన స్థితిలో ద్వారాగాని అట్టి అన్ని ప్రశ్నలకు ఉత్తరము చెప్పకూడిన కూడానచ్చే యెడో ఒక మనిషి ద్వారాగాని సవరణ వావాకు ప్రత్యుత్తరము చెప్పగలదులకు 1918 సం॥ నవంబరు-4 తారీఖున పకలు: 11-గంటలకు యీ కోర్టులో హాజరయ్యెట్టు యిందువల్ల ఆజ్ఞాపించడమయినది.

పయిన చెప్పబడ్డ దినమందు నీవు హాజరుకాకుండా తప్పిపోయ్యెదవల, నీ హాజరును ఆవ్యాజ్యమును విచర్చ చేసి తీర్మానించడమవు నని నీవు తెలుసుకోవలసినది.

1918 సం॥ అక్టోబర్ నెల 29-న తారీఖున వాచ్చేరా లున్న కోర్టుకుద్రలున్న వెయ్యబడ్డని. (1861) మోచే. మోకోబరావు, ఫార్ మోడోక్లార్కు.

నోటీసు.

బెజవాడ కాపరస్తులు, పట్టిపెట్టి పంకార నాథ్ 2 ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య కి బెంబలిగి శరణప్ప 4 మందక వెంకట్రాయుడుగారి కుమారు (1) ఈ. హనుమయ్య (2) ఈ. వెంకటసుబ్బారావు కిగూడతల్లి కుత్బా రాముడుగార్ల తాలూకా క్రిద్దూ మల్లేశ్వర రైసుమిల్లుపేరుతో బెజవాడ బౌద్ధయ్యగి పలోనెం 4/1 రుగల ఇంట్లోపెట్టుబడిన ప్లాట్ల కిలో ఇంకవరకు మక్కుచేయుచున్న గ్రీన్ కాటన్ కంపెనీ 60 హక్కుపరర్ గల అయిల్ ఇంజన్ కంప్లీటుగా ఒకటిన్ను, అందుకు సంబంధించిన మెట్టింగు ఒకటి, చక్రములు, నీళ్ళేరుపు, పాల్లర్యుఇంకా ప్లాట్ల కికి సంబంధించిన చిల్లరసామానులను భాగస్థులందరు కలిసి స్వయముగా ఆన 1918 సం॥ డిసెంబరు నెల 2, 3, 4 తేదీలకు వేలముచేసి ఆఖరుపాటమీద గొట్టిచేయుటకు గనుక కావలసినవారువచ్చి కొనుక్కొనవచ్చును. ముతులు వేలంపాట కాలమందు తెలియపర్చడ మవును. కావలసినవాటికి ఏదైన మైన సంజాయిషీ కావలసినచ్చినప్పటికి ఈవిధున సంతకము చేసిన వారలకు వ్రాసి జవాబు తెప్పించుకోవచ్చును. ఘంటసాల వెంకటరంగయ్య, బెంబలిగి శరణప్ప, బెజవాడ. (1860). మేనేజర్లు.

స్వదేశీ నబ్బులు.

కన్యారి	0-8-0	మొగలి (కేవిదా)	0-4-
కార్పాలిక్ (మేలు)	0-6-0	వేత్	0-3-
మనోహర్	0-5-0	వసంతా	0-2-6
తెనండర్ (మేలు)	0-5-0	కర్నూరపు	0-2-0
" మధ్యరకం	0-4-0	సోపు గింజలది	0-2-0
వట్టివేరు	0-4-0	లవంగపట్టు	0-1-6
కోజా	0-4-0	విజిలాలో	0-1-6
కార్పాలిక్ మధ్యరకం	0-4-0	విండోర్	0-1-3
గోరింటి	0-4-0	కార్పాలిక్	0-1-3
గులాబి	0-4-0		

మొత్తముగా కొనువారికి కమీషను యివ్వబడును. వీ. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకము. స్వదేశీసామానుల అంగడి, నెం. 25, రంగ నాథులు పేట, నెల్లూరు.

వెల స్వల్పము!

సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే!!

గుణమధికము!!!

పంచభావము చూచికొనిన

మోసము కలుగదు.

అమృతం

జనము

అన్ని నొప్పులకు

వరమాషధము.

ఈనొప్పులమనస్సు, వాయువుపోటుబాతులు, పార్శ్వపునెప్పుల రారదోలును, పొట్టును బోగొట్టును, ఇవి యివి యెవరినెల సరిపెట్టమైన నొప్పులకు సంబంధించినవి. వామాలికలచే హిందూదేశమందు తయారు చేయబడుచున్నది. దీనిని విశేషములలోని అనేకులు వామిదాస్వాయు గొప్పగొప్ప వారిచే కేలకుకేలు యోగ్యతా క్రమములు పొందియున్నది. అన్ని దుకాణములలోను చిక్కగలదు. ఒకసారి పరీక్షించి చూడుడు.

తామరలైలము

తామర, తీట, ఏనుగుకట్టి, దురద, ఉంగరములవంటియు, రసికాదుట, వెండ్రుక, లూడిపోవుట మొదలగు వర్షవోగములను వాడెను చేయగలదు. రాజారాజి హస్తము చూచికొనుట మంచిది. వెల 0-6-0 లా మాత్రమే.

మోహినీలైలము

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది. 5 రులములు మా వెల 1-కి రూ 0-12-0.

దంతచూర్ణము

పంటి నొప్పులకు దివ్యమధము; నువాననగలిగియుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు తగియున్నది. దీని 1-కి వెల 0-2-0; 12-కి రూ 1-2-0 లా.

అమృతం జనము డిపో,

6, తంబుచెట్టివీధి, మద్రాసు.

109, ప్రేరింగ్టన్, పోస్టు, బొంబాయి.

అమృతార్థము

అమృతార్థము కర్మమును పుట్టించి నీర్యమును హెచ్చించి నిలమును కలిగించి యొత్తుకొనుట చేసి కేతి కాలి మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. చీర్ష్యము, భేదము, తలదోపు, హింసాసోపి మొదలగువానిని తర్కు నివారించును. (251) అర్థము దీని 1-కి రూ. 2-0-0. వైద్యశాస్త్ర ముద్రాంతర్ గోవింద్రి, జతంకర్ణిగారి కౌమధ్యాయం, 171, బ్రాహ్మణ, మద్రాసు.

మలయ చంద్రగుమ్మ

(1251) వెంగళగుమ్మల మలయ చంద్రగుమ్మల మలయ పుష్పకృష్ణమిట్టల వనరికి తెలియదు. స్వయము లేదు. పిచికారీ మున్నగు కణిదానికల్ప పనిలేదు. యెచ్చమైన మా మలయచంద్రము ఎటువు తెలుపు, పచ్చ అను మాడు విధముల వెంగళగుమ్మల ముడుతూలలో చూపును. దీని 1-కి 2-0-0 గుండ్లపూర్వమే, రాజమండ్రి.

మంచి గుణముగల కాశ్మీరమాషధములు

బృహత్ మంజుష్టాదిత్వద

రక్తమును శుభ్రపరచుటలో ప్రత్యేకమైనది. 1/2 హను సీసా రూ 0-12-0. చంద్రవర్ణగుటి మూత్రవ్యాధుల యందు అమోఘముగ పనిచేయును. తులం 1-కి రూ 1-0-0. వానవలేహము దగ్గునకు మంచిమందు. 1/2 హను సీసా రూ 0-10-0. వ్యవహారములన్నియు హస్తమేయభావనలను.

బొంబాయి పార్శ్వస్వాతికత్

అయుర్యేద మాషధముల కేయవారు బొంబాయి నెం 3. The Zandu Pharmaceutical Works 338 The Ayurvedic Pharmacists. Highstone Road, Bombay, 13.

ప్రజాభిప్రాయములు

(0)

I దీపావళి వసూళ్లు.

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు: అయ్యో, ఆంధ్రుల భాగ్యభివృద్ధికి మూలకందమన, బృందావన పురమతిల్లిక ధరించిన ముఖ్యభూమణ మన విరాట్లు "వాంఛజాతీయ కళాశాల"కు గాన్లుల సమర్పించి కృతార్థత సందశలసిన నుదినము దీపావళిపండుగ. నాటిదినము కేక్కి వంచనలేక యాంధ్రులెల్ల రాంధ్రమాత నర్పించుకొని యున్నది. మాయూర నాంధ్రోద్ధమాభిమాను లగు శ్రీమాక ము. రా. శ్రీ రాజే బొప్పరాజు కుమార మాకరాజులంగా రామ్మయ్యనీలయ్య కార్యనిర్వాహక వర్గసహాయమున గత వత్సరమునండియు నిండింక - గాన్లుల పరిగ్రహించి యాంధ్ర జాతీయ కళాశాలకే గాక మదరాసునందలి జాతీయవిద్యా నిధికి వైతము సాయమొనరించుచున్నార. ఈవత్సరమునాటి యాభిమానముగోడ నెల్లరు నీడల్పార్థమునకు గడంబుదనని విన్నవించుచున్నాను. కాశ్యేటిగరము 30-10-18 వేదము-వేంకటకృష్ణశర్మ.

II

ఆంధ్రాయుర్యేదమండలి

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు:

అయ్యో! ఆశ్చర్యముల బహుళ క్రియోదశిల! (1-11-18) ఆయుర్యేదోధారకులును మహావిజ్ఞులగుంధూతులు నగు శ్రీ ధన్వంతరియొక్క జన్మదినము. ఆయుర్యేద మన్నివైద్యములకు నాధారభూతమైనది గాన, దానికి బీజమును నాటిన మహాపురుషుడగు ధన్వంతరియొక్క జన్మోత్సవమును సత్పాట పూజింపి యున్నది. కాన, నాటిదినమున ఆయుర్యేదాభి మానలందఱు ధన్వంతరిపూజ చేసి, దీపావళిపండుగ భిక్ష వలెనే ధన్వంతరిభిక్ష సలిపి, వచ్చెను ద్రవ్యమునాయుర్యేదాభి వృద్ధికి వ్యయపరచుట వారివిధియై యున్నది. ఇందులకు ప్రోత్సాహముగా నాయుర్యేదవైద్యులు వైద్యాభిమానులు ఇంక నితర మహాపురుషు లందఱును వారివారి శక్తి వంచనలేకుండ ద్రవ్యసహాయ మొనర్చి, బహు భోషకారియగు ధన్వంతరిజన్మోత్సవమును జయప్రదముగ జేయ ప్రార్థితులు. కాన, తామందఱును మన ఆంధ్రదేశముం దాయా స్థలములందు సంతాపముగా జేరి, తగినయోర్పాటులతో ధన్వంతరిభిక్ష సంపాదించివచ్చుద్రవ్యములతో సగము ఆయుర్యేదాభి వృ పాటుపడుచున్న తెజవాడలోని ఆంధ్రాయుర్యేద మండలికిని, మిగిలిన సగము వైష్ణవబ్రతులులోని ఆయుర్యేద మహామండలికిని పంప ప్రార్థితులు. ఆంధ్రాయుర్యేదమండలి, నోరి రామశాస్త్రి తెజవాడ. 29-10-18.

III

ఉపాధ్యాయుల బాధ

ఆంధ్రపత్రికా సంపాదకునకు :

అయ్యో, బోర్డుస్కూళ్లు గ్రామములలో నుండును. గ్రామములు విశేషవాగ్వికత గలవిగా గాని విశేషవర్తక వ్యాపారము గలవిగా గాని యుండవు. బోర్డుస్కూళ్లు ఉపాధ్యాయులకు జీతములు స్వల్పములు. చాలమంది ఉపాధ్యాయులు జీతములు ఏమాత్రము ఆలస్యముగవచ్చినను తీకడుకలు పడుచుండును. అప్పులకోరట ప్రకృతిండును. ఒకటి రెండువోట్ల అడిగినను అప్పువోరట వప్పుడు అంతరకు తాజుగ నుండిన ఉపాధ్యాయుని బుద్ధికి ఒకవిధమైన చలనము కలిగి తొందర తీటుపాటు వైరాగ్యము వినుగు ఆత్మనింద పరచింద మొదలగువానికి లోనై స్థిరసత్వమును వ్యక్తిని నేలబెట్టి కొట్టుచుండును. ఇది అనుభవక కేద్యము. మా వెద్దాపురంతాలూకా బోర్డు ప్రెసిడెంటువారికి మాపాట్లు వేద్యమైనట్లు ఈ నడుమ కొన్ని మాచనలవలన కనబడుచున్నది. పట్టుబిడుతక పనిచేసినచో ప్రెసిడెంటువారు మాపాటికి కల్ప తిరుచే ఆగుదురు. ఇంతటితో మాకడగండ్లు గట్టెక్కిన వను కొంటిమి. లేదు. మరెయ్యిదొధ మమ్మానోచించింది. అది కరెన్సినోటు మారకము. జీతములు మనీ ఆర్డరుగా పంపుదు చున్నవి. పోస్టాఫీసువారు నాధారముగా రూ 5 లవి రూ 2 1/2 లవి కరెన్సినోట్లు మాకొచ్చుచున్నాయి. కొంతమైన చిల్లర ముగ్గురు. ఆనోట్లకువైన నుండు చిల్లరమూత్ర మిచ్చెదరు. వివరిజీరిములు వారు వెంటనేపుచ్చుకొని అక్విటెన్సులోలో సంతకముచేయుటకే వినితేరన్నది. ఎట్లు మీకులుగును? ఆ నోట్లలో ఒకదానికైన చిల్లరదొరకదు. వర్తకులు తక్కువ. ఉన్న కొద్దిమందికైన రకముతిరుగుదు. గ్రామప్రజలలో మార్కుకొనకుండ గ్రామాభికార్థకు డినియూవారు కనినమైన ఉత్తరవిచ్చిరి. ఈ మినోట్లు మార్కుకొనుట ఎట్లు? ఎప్పుడు? మన స్పీమికిమును బొంబులు యెప్పుడు? మాకుమున తొలగ గొట్టు మహానుభావులు లేరా? ఉన్నాయి. మహానుభావు నకు ఈ విజ్ఞానము చేసికొనుచున్నాము. మహాత్మా! పూజ యైనది. భక్తునిపూజ యెన్నడు వృధాకాకదు. ఇక తెర వెడలక తిప్పుడు.

బోర్డుస్కూలు ఉపాధ్యాయుడు

IV

తాలూకాబోర్డులు-అధ్యక్షులు.

అయ్యో, మనము కొరింది ప్రభువు తిమ్మింది తాలూకా బోర్డునందు స్వాతంత్ర్యము కావున తిమ్మిపాలనమును గూర్చి విమర్శించుట మనకు విధానముకదా. ఏవిషయమునందునను పరిజలకు స్వాతంత్ర్యమిచ్చిరా? పరిహారముం బడసినవారి నె యధ్యక్షుని జేయకలెను. లేకున్న పరిభ్రష్టోన్యోగియె యుం దనలెను. అట్లుగాక యెందునను బొందని పద్ధతి ముఖదాయక ము కానేరదు. అంగేయవైద్యము చేసినపు డాపద్ధతి పద్ధతి మెయియ్యకలెను. జేశియవైద్య మయిన అందుకు సరిపడిన పద్ధతి కావలెను. వైద్యముకటి పద్ధతి మరెయ్యకటి యయిన నది మహావ్యగ్రదమెనుగును. ఆనవోగియులని చెప్పి పరిభ్రష్టోన్యోగికంపై పధికముగ నిగంతుకాధికారము నుపయోగించువారికి గాని నిరంతరము పరులకోరక బుద్ధిని విని యోగించి దగివార్జననాస్త్ర లగు స్త్రీ డరువకు గాని యొప్పు గించుటచేత జీతములేని యాపద్ధతిని గొరవముకోరకు నంగిక రించి తీరకలేక క్రింది మువ్వోగియులచేతి బొమ్మలకె నాడు చుండురు సరికదా కా ర్యాచరణవిధానమునం దలనాటులేక పరాధీనులగుచున్నార. ఇందువలన పరిజలకు సౌఖ్యములేరు గాని క్రింది మువ్వోగియులకు మాత్రము విశేషలాభము కలుగుచుండును. మనరాజధానిలోని కొన్ని బోర్డులలో నట్లు జరుగుచున్నదని లోకప్రతితి గలదు. కావున దొరతనము వారు తగిన జాగ్రత్త చేయుదురుగాక. అనియుండునిండు. మరి యొక విషయమును మనము ముచ్చటించుకొందము. పరిస్థుతము రాజమహేంద్రవరము తాలూకాబోర్డు నకు నేతి సోమయాజులుగాను అధ్యక్షుడు. గూరు నిమ్మపట న్నాదయలు. మంచిచాకచక్రముగలవారు. సునర్థులు అనిసర్వ త్రి విశేషమె. వార్ధకము పరివేషింపకముందయిన వారి పరిపాలనము మిక్కిలి సంతుష్టికరముగ నుండునట నిశ్చయమె. వారికి వయసున వార్ధకమగుటవలన బుద్ధి యందును పూర్వ పుధారణాశక్తియుండుట కష్టము. జ్ఞానేంద్రియ పరిపంప మునకును బలము తగ్గుటసహజము. ఒకరు చెప్పకొనినస్థితిని విని న్యాయముగ నన్నట్లు కోచి తాముచేసిన వాగ్దానమును జ్ఞప్తియందుండుకోనుటయె డగ్ధము. అదియొక మార్గము. చివ రకు తాము వాగ్దానముచేయ వచ్చెదమని మరెయ్యకమార్గము అగును. ఇందువలన పరిహారమునకు తృప్తికరముగ నుండవేరదు. కాని, ఆయాకాభాధికారములకు క్రిందియన్యోగియులకును నిగంతుకాధికారము కలుగుచుండును. సోమయాజులుగా నియునను ముందు తమ యధికారదినములయం దసంతుష్టికలుగ వుండుటకై క్రింది యధికారులను జూచుచుండిన పరిజలకు వై విషయం గుంతుసించెదరు. ముందు చూడవలసి యున్నది. రాజమండ్రి అక్టోబరు 25. భ. వీర వేంకటదత్త తులు.